

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čekovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESECNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratov: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mall oglasi vsaka beseda din 1—

Vlada za omiljenje bede, izplačilo podpor ter odškodnine

Uredba o pobijanju draginje

Na podlagi finančnega zakona za leto 1939/40 je predpisal ministrski svet uredbo z zakonsko močjo o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije. Uredba obsega celo vrsto predmetov, kojih cene bodo pod strogim nadzorstvom. Pod uredbo spadajo vse življenjske potrebščine, jedila, pijače, zatem hrana za živino, obleka, obutev, kurjava, razsvetljava, poljedelsko orodje in sredstva za poljedelsko proizvodnjo, pogonski material, gradbeni material, stanovanja in lokali ter vse vrste predmetov, ki so potrebni ter ne predstavljajo razkošja.

Znižanje cen soli

Ministrski svet je sklenil na predlog finančnega ministra znižanje cen soli. Za tem je imel upravni odbor uprave državnih monopolov sejo, na kateri je izdal odlok, da se zniža cena soli za ljudsko prehrano,

in sicer: a) kamene soli v zrnih, morske debele in drobne ter v briketah od 2.50 na 1.50 din za 1 kg; b) kamene zmlate ter morske zmlate soli od 2.75 na 1.50 din za 1 kg; da se znižajo prodajne cene živinske soli, in sicer morske sušene, drobljene in v briketah od 1.25 na 0.50 din za 1 kg; morske kamene zmlate od 1.50 na 0.50 din za 1 kg; da se poveča cena sušeni soli za industrijske namene od 0.60 do 0.75 din za 1 kg.

Podpora družinam vojaških vpoklicancev. Odškodnina kmetu za živino

Ministrski svet je nadalje sklenil, da bodo družine obveznikov, ki so pozvani na vojaške vaje in ki nimajo sredstev za vzdrževanje, dobile potrebno državno podporo. Ministrski svet se je postavil tudi na stališče, da se prav tako vsem poljedelcem, ki bi morali oddati svojo živino na razpolago vojski, vsa ta živina plača.

Junaška obramba Varšave in Modlina

Celi svet zre z največjim občudovanjem na Varšavo in Modlin, ki še vedno z nadčloveškim naporom kljubujeta nemški vsestranski premoči. Po nemških poročilih je uspel Nemcem proboj med Varšavo in Modlinom tako, da sta vsak zase obkoljena in sta dozdalej vzdržala ter odbila zmagovito nebroj napadov iz zraka, s tanki, pehoto in najstrašnejša obstreljevanja iz težkih nemških topov. Nemci so 24. sept. z artilerijo tako hudo bombardirali središče Varšave, da je bilo

streljevanju so sledili napadi nemških čet na deloma porušeno poljsko prestolico, ki so pa bili vsi odbiti. — Za Varšavo pa nič ne zaostaja glede vztrajanja in hrabre obrambe poljska trdnjava Modlin, ki se nahaja na Visli blizu ustja reke Narev in jo je zgradil 1807 Napoleon, da je s to utrdbo zaščitil Varšavo. Nemci sami, ki dnevno ponavljajo napade na Varšavo in Modlin, se čudijo, kako moreta vzdržati vse grozote vojne, dasi se preživljajo junški poljski branilci in civilno prebivalstvo s konjskim mesom ter jim primanjkuje krompirja in drugih življenjskih potrebščin.

in so povzročili topovski strelji požare na raznih krajih mesta. Temu strašnemu ob-

Francози bombardirali največjo nemško letalsko industrijo

Ob Bodenskem jezeru je znano pristanišče Friedrichshafen, kjer so izdelovali Nemci svoje orjaške »Zeppeline«, s katerimi so vzdrževali nekaj let po vojni zračni promet med Evropo in Ameriko. V Friedrichshafen so namestili Nemci v zadnjem času vso svojo ogromno letalsko

industrijo. To nemško letalsko središče so napadli francoski bombniki 24. sept. trikrat od 21. do 23. ure. Francoska letala so krožila skoraj dve uri nad mestom ali po okolici in so vrgla 30 težkih bomb, katere so povzročile po poročilih iz Švice strašne eksplozije.

Vesti o pomorski bitki

Iz norveškega mesta Oslo je bilo 25. septembra razglašeno svetu naslednje sporočilo: Z norveške obale prihajajo vesti o veliki pomorski bitki, ki traja že od jutra pri otočju Agroa blizu fjorda (zaliva) Bergen. Strašno bobnenje topov se sliši z morske gladine in samo za hip je bilo opa-

ziti na obzorju obrise sedem velikih vojnih ladij. Bobnenje topov na morju je tako močno, da se v Bergenu tresejo vse hiše. Nihče ne ve, kaj se godi zunaj na oceanu. Več ladij je v strahu pribežalo v bergenski fjord, med temi tudi več nemških vlačilcev.

Izgube Nemčije pri zasedbi Poljske

Francoski generalni komisar za propagando je imel 22. septembra po radiu govor, v katerem je izvajal: »Prvi del vojne je končan s Poljske. Toda obe zahodni zaveznici sta zdaj še v ugodnejšem položaju, da premagata Nemčijo, ki je trpela hude izgube pri naskoku na Poljsko. Medtem so zavezniške čete na zahodnem bojišču vdrle na nemško ozemlje. Zasedba Poljske se je močno razlikovala od nekrvave osvojitve Avstrije in Češko-slovaške. Pri zasedbi Poljske je Nemčija namreč izgubila nad 150.000 mož, 400 do 600 letal in 600—700 pilotov. To ne bo brez pomena za vojno na zahodu. Z zasedbo posaarskega industrijskega predela po francoskih četah je Nemčija izgubila več, kakor pa je pridobila z zasedbo Poljske, ki je za zdaj samo propagandnega značaja.«

Po vesteh nemškega radia je v petek padel v bojih pred Varšavo nemški generaloberst von Fritsch. Padli generaloberst je bil pred leti vrhovni poveljnik vse nemške vojske. Pokopali so ga na državne stroške.

Huda železniška nesreča

Zadnje nedeljo popoldne se je zgodila na progi Banja Luka—Sunja med postajama Ivanjska in Bitovica huda železniška nesreča. Na postaji Ivanjska je premikal tovorni vlak, od katerega se je odklopilo nadomna 5 z živino natovorjenih vagonov, kateri so drveli po strmi progi proti postaji Bitovica.

Iz nasprotni smeri je v tem času pripeljal iz Prijedora osebni vlak. Strojevodja je zagledal drveče tovrne vagona in pričel naglo zavirati. Nesreče ni mogel več preprečiti. Tovorni vagoni so z vso silo treščili v osebni vlak in se ob njem popolnoma razbili. Nekaj vagonov osebnega vlaka je iztirilo. Vsi so bili močno poškodovani. Izpod ruševin osebnega vlaka se je slišalo obupno klicanje potnikov na pomoč. Na kraj železniške nesreče je prispela iz Banja Luke železniška komisija z večjim številom zdravnikov. Številne ranjance, predvsem kmete, kateri so spremljali v odklopljenih vagonih naloženo živino, so s posebnim vlakom prepeljali v banjaluško bolnišnico. Število smrtnih žrtev znaša dosedaj 9, ni pa še točno ugotovljeno. Trupla, ki so jih potegnili izpod ruševin, so tako zmečkana, da jih ne morejo spoznati. V potniškem vlakcu ni bila nobena oseba ob življenju.

Poročila o vojnih dogodkih na 2., 3. in 4. strani

Vojna

Severno bojišče

Govor nemškega kanclerja Hitlerja

Od Nemcev zasedeni in k Nemčiji priključeni Gdansk je obiskal kancler Hitler 19. septembra popoldne. Mesto je bilo slavnostno okrašeno in pred staroslavnim mestnim magistratom je bil sprejem. — Hitler in njegovo spremstvo sta bila burno pozdravljena od ogromne množice. Načelnik Gdanska Forster se je kanclerju zahvalil za osvoboditev in priključitev ter mu je zagotovil neomajno zvestobo gdanskih prebivalcev.

Nato je govoril Hitler. Podal je razvoj spora s Poljsko in kratek potek vojne s Poljaki. Kancler je dal priznanje junaštvu poljske vojske. Skušal je pojasniti nastop Rusije na Poljskem. Glede Anglije ter Francije je poudaril, da nima napram tema velesilama nobenih vojnih ciljev in je bil njegov namen, doseči z angleškim narodom odkritosrčno prijateljstvo. Ako je Anglija vse to odklonila in danes misli,

da se mora bojevati proti Nemčiji, ji je odgovoriti: »Poljska, kakor jo je ustvarila verzajska mirovna pogodba, ne bo nikdar več vstala. Za to sedaj ne jamči samo Nemčija, nego tudi Rusija.«

Proti koncu govora je Hitler razlagal končne cilje Angležev v tej vojni z besedami: »Prva verzajska pogodba je imela namen uničiti 20 milijonov Nemcev, druga bi hotela uničiti ves nemški narod. Vemo tudi že za vse načrte, ki jih imajo pripravljene, kako bodo razkosali Nemčijo, koliko bo dobila Poljska, kakšna naj bo bodoča Avstrija in komu naj se podelijo krone in troni. Nemški narod jemlje vse to na znanje in se bo temu primerno boril.«

Anglija in Francija s Poljsko do zmage

Angleški parlament se je sestal 20. septembra. Ob tej priliki je dal angleški ministrski predsednik Chamberlain odgovor na Hitlerjeva izvajanja v Gdansku. Cham-

berlain je poudaril, da Hitlerjev govor v Gdansku ni prav nič spremenil na položaju. Anglija in Francija bosta še naprej nastopali vzajemno za dobro znanim ciljem: »Mi hočemo osvoboditi Evropo stalnega splošnega strahu, da se vsak narod mora bati, da bo kdaj napaden. V tem oziru nas v tej borbi ne bo ustavila nobena grožnja, ne nas, ne Francozov.«

Istega dne, kakor angleški parlament, je imela sejo francoska vlada. Daladierjeva vlada je soglasno sklenila, da se izrazi poljski vojski in poljskemu narodu vse priznanje za njegovo junaško berbo proti taki premoči. Francoska vlada ob tej priliki znova poudarja, da se njeni sklepi o nadaljevanju vojne ne bodo spremenili in da se bo Francija s svojimi zavezniki vojskovala naprej do skupne zmage, ki naj zopet vzpostavi spoštovanje pravice na svetu.

Nemško in rusko poročilo o zmagi in zasedbah.

Nemško vojno poročilo iz Berlina z dne 20. septembra pravi: Bitka v loku Visle, ki je pričela pred enim tednom pri Kutnu in se je raztegnila proti vzhodu do Bzure, je postala ena izmed največjih, v kateri je bila strta najmočnejša sovražna vojska v zgodovini sveta. Število ujetnikov je znašalo ob Bzuri 20. septembra 105.000 mož. Zaplenjeni vojaški material je ogromen. V vsej Poljski, katero smo zasedli, nudijo poljske čete samo še močnejši odpor južno od Modlina kakor tudi v Varšavi. Borbe pri poljskem pristanišču Gdinja, ki so trajale 18 dni, so končale z zavzetjem vojnega pristanišča. Poljske čete, katere so branile Gdinjo, se umikajo proti polotoku Hela.

Sovjetske čete so imele v svojih rokah zgoraj omenjenega dne Lvov in vse petrolejske vrelce v Galiciji ter so zasedle vso nekdanjo poljsko-romunsko mejo.

Nemci in Rusi štejejo ujetnike ter plen — Poljaki se branijo junaško v Varšavi in Modlinu.

Nemci so raznesli 21. septembra v svet podrobnosti o svoji zmagi ob Bzuri in v poljskem pristanišču Gdinja. Berlinsko poročilo pravi, da se je število poljskih ujetnikov 20. septembra dvignilo na 170 tisoč in še vedno raste. Nemška vojska je v bojih ob boku Visle zaplenila 320 topov in 40 bojnih voz. Na poljski strani se je udeleževalo te največje bitke devet divizij, oddelki nadaljnjih desetih divizij ter tri konjeniške brigade. V bojih na jugu pri Zamošču in Tomaševu so zajele nemške čete večje poljske oddelke. Predal se je tudi poveljnik južne poljske armade. Ujetih je bilo 60.000 mož ter zaplenjenih 108 lahkih in 22 težkih topov. — V bojih okrog pristanišča Gdinja je naraslo število ujetih na 350 častnikov in 12.000 mož, plen pa znaša 40 topov.

Nemci pripisujejo že končanem bojem okrog Gdanska, kjer se je peščica poljske posadke na Westerplatte tako vztrajno borila z nemško vsestransko premočjo, ve-

Zemljevid Poljske z označbo mest in rek, za kojih posest so se bili v zadnjih 14 dneh najbolj srditi boji. S pikami zaznamovano ozemlje je pripadlo Poljski leta 1920 po verzajski mirovni pogodbi na račun Nemčije

Zapadno bojišče

lik pomen. Kancler Hitler si je 21. septembra sam ogledal bojišče v Gdansku in okolici, zlasti pa na Westerplatte. Po tem ogledu se je odpeljal s križarko po morju v Gdinjo na sestanek z maršalom Göringom. Hitler je tudi prekrstil poljsko Gdinjo s posebnim dekretom v nemški Gotenhafen.

Medtem ko so Nemci šteli ujetnike in plen, so se tudi pripravili za odločilni naskok na Varšavo, kar pa jim je po poljskem poročilu 20. septembra spodletelo. Dva dni je nemško topništvo pripravljalo naskok z bobnečim ognjem iz najtežjih topov. Topovskemu ognju je sledila ofenziva pehote pod zaščito tankov in oklopnih avtomobilov. Poljaki so odbili več zaporednih nemških napadov in so dosegli še krajevne uspehe. Uspeh pa so imeli Nemci v bombardiranju, ker so porušili stavbo sovjetskega poslaništva v Varšavi.

Nemci sami priznavajo, da se odpor Poljakov nadaljuje v Varšavi, v trdnjavi Modlin in jugovzhodno od Varšave pri Gori Kalvariji ter na polotoku Hela, severno od že po Nemcih zasedeni Gdinji.

Pa tudi Nemci imajo velike izgube in tako poroča poljski radio ta dan, da so okrog Lvova poljske čete popolnoma potokle dunajski oklopni polk in avstrijski 45. pešpolk iz Linca. Sploh so po radijskih poročilih čete iz bivše Avstrije utrpele silne izgube.

Vedno dalje v notranjost Poljske prodirajoči Rusi so razglasili, da so njihove čete od 17. do 21. septembra razorožile tri poljske divizije, dve konjeniški brigadi in veliko število manjših edinic. Dalje so zajeli Rusi v teh dneh 120.000 poljskih vojakov in plen znaša 380 topov in 120 letal. Priznavajo pa Rusi, da imajo s Poljaki le neznatne praske. Nastopajo pa Rusi na Poljskem s 110 divizijami, od katerih je skoraj polovica motoriziranih. To je ogromna armada, ki je za Poljsko nepotrebna.

Začasna razmejitev med Nemčijo in Rusijo na Poljskem

V Moskvi je bil podpisan 22. septembra od ruskega in nemškega zastopstva sporazum glede začasne razmejitve med Nemčijo in Rusijo v zasedeni Poljski. Razmejitvena črta med nemško in rusko armado gre po reki Pisi od vzhodno-pruske meje do izliva v Narev pri mestu Lomža, po Narevu do izliva v Bug, po Bugu do izliva v Vislo, po Visli do izliva Sana v Vislo, dalje po Sanu do njegovega izvira.

Po tej določitvi bodo prepustili Nemci Rusom celotno področje med Bugom ter Vislo in bogate petrolejske vrelce okrog Drohobiča in Borislava. Rusom pripade tudi del Varšave — predmestje Praga na desnem bregu Visle.

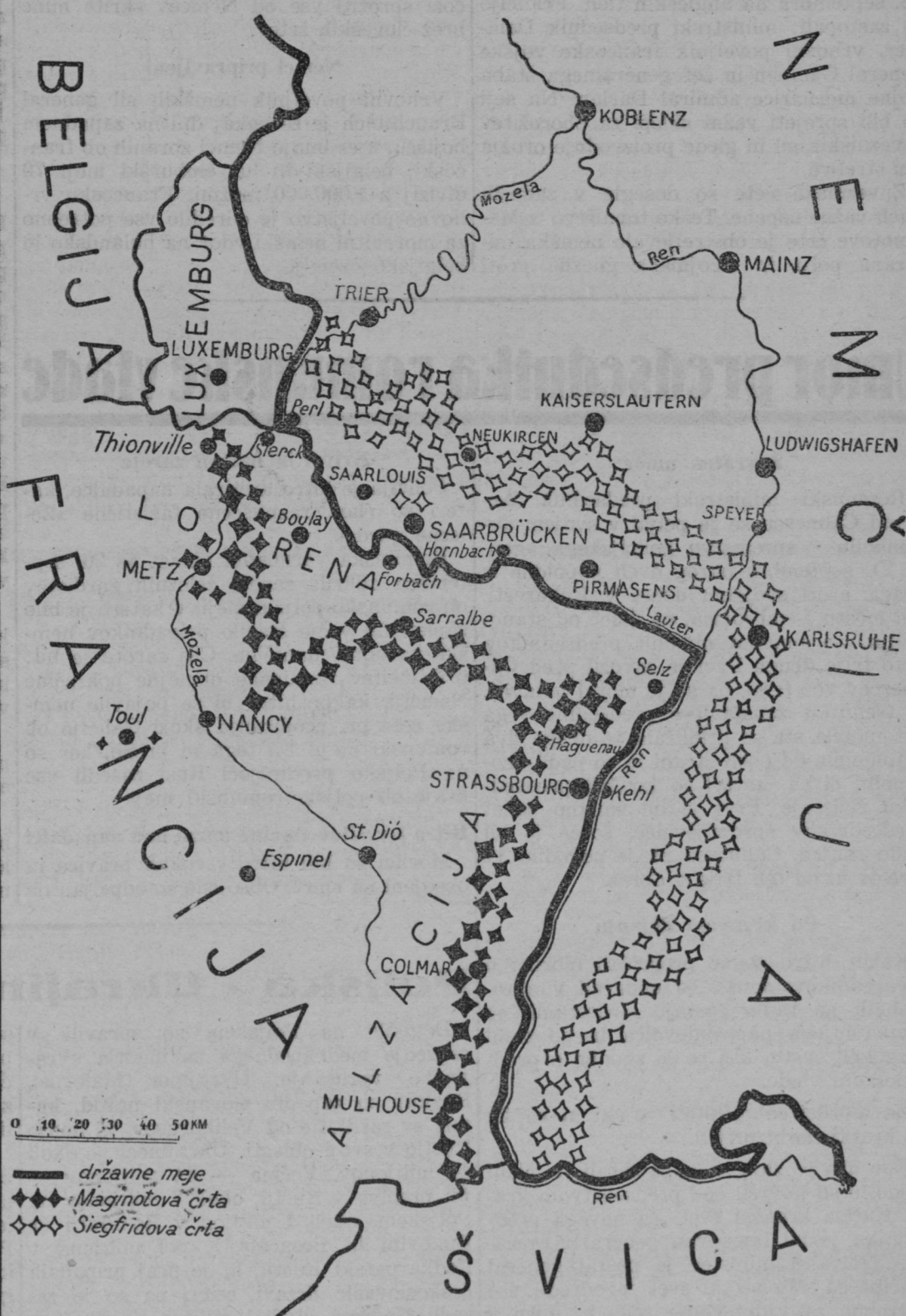
Z označeno razmejitvijo se je zasedrala Rusija na Karpatih, od koder se ne bo več umaknila in je s tem ustvarjen čisto nov položaj.

Zatišje pred novimi francosko-angleškimi napadi

Od Rusov podprti pritisk Nemcev na preostanek poljske vojske ni pokazal dne 19. septembra na zapadni fronti nobenih posledic. Nemci so v času ruskega vpada pomnoževali posadko Siegfriedove obrambne črte s četami iz notranjščine Nemčije, ker še niso utegnili prepeljati svoje glavne vzhodne armade na zapad. Na zapadnem bojišču je vladalo v dneh, ko so prodirali Nemci in Rusi proti osrednji Poljski, zatišje, ker so se francoski oddelki, kateri so prodrli skozi prve nemške utrdbe, približali močnejšim nemškim postojankam in so se skrbno pripravljali za nov napad. Po francoskem zatrdilu, bodo v kratkem zavzete vse utrdbe, ki so pred Siegfriedovo

črto. Strokovnjaki so bili že po prvih uspehih Francozov mnenja, da je povsem mogoče prebiti se skozi Siegfriedove utrdbe. Prvi proboj glavne nemške obrambne linije bo zavzetje mesta Saarbrücken.

Dne 19. septembra je nemško topništvo popolnoma porušilo mestece Perl, ki leži v Nemčiji ob luksemburški meji. Dalje so Nemci izpraznili vse kraje ob Siegfriedovi liniji. V raledje so prepeljali nad en milijon civilnega prebivalstva. V Berlinu so ustanovili urad, ki išče in posreduje zopetno zvezo med izpraznitvijo izgubljenimi svojci. Kakor smo že poročali, je smel vsak begunec vzeti s seboj vključno hrano samo 15 kg prtljage. Vse drugo je moral pustiti na domačiji. Izselitvi so Nemci z dinamitom pognali v zrak mnogo

Na zemljevidu, ki predstavlja zapadno bojišče, sta označeni Maginotova in Siegfriedova obrambna črta

ZEMLJEVID EVROPE ZA 6 DIN — RAZPRODAN

Na zalogi samo še zemljepisni atlas po 20, 70 in 80 din. Razpošiljamo samo po predplačilu ali po povzetju.

TISKARNA SV. CIRILA
Maribor—Ptuj

vasi in poslopij pred Siegfriidovo linijo, da ne bi nudile kritja naskakujočim Francozom in Angležem.

Zbiranje nemških čet pri Aachenu

V našem listu smo že poročali, da so Nemci izpraznili mesto Aachen, okrog katerega so zbrali po francoskih poročilih velike množine vojaštva, 2000 bombnikov in razen nepregleden vojni material. Francosko vrhovno poveljstvo je bilo že dne 20. septembra obveščeno o velikih nemških napadalnih pripravah. Kakor vse kaže, bodo skušali Nemci Francoze spet izriniti iz vseh delov med Maginotovo in Siegfriidovo obrambno črto.

Zavezniški vojni svet in prodiranje Francozov proti Zweibrücken

Prva seja zavezniškega vojnega sveta se je vršila v Parizu 14. septembra, druga pa 22. septembra na angleških tleh. Francijo so zastopali: ministrski predsednik Daladier, vrhovni poveljnik francoske vojske general Gamelin in šef generalnega štaba vojne mornarice admiral Darlan. Na seji so bili sprejeti važni sklepi za oborožitev zavezniških sil in glede proizvodnje orožja ter streliva.

Zavezniške čete so dosegle v zadnjih dneh važne uspehe. Teško topništvo iz Maginotove črte je obstreljevalo nemška mirana polja in strojniška gnezda proti

Zweibrücken. Tik ob luksemburški meji so zasedli Francozi večje mesto Perl, katero je poprej uničila nemška artilerija.

Svinje — važen činitelj na fronti

Dosedaj so bili znani konj, osel, mula in kamela kot najboljši spremljevalci človeka v vojni. V zadnji svetovni vojni so se poslužili nekajkrat na fronti tudi krav. Na zapadno bojišče pa so sedaj pripeljali Francozi na fronto čisto novega živalskega zaveznika — svinje. Kakor smo že parkrat beležili, so Nemci podminirali ozemlje pred Siegfriidovo obrambno črto. V mirana področja ob luksemburški meji in v dolino Mosele so nagnali Francozi krdele svinj. Svinje namreč rujejo po zemlji, sprožijo položene mine ter pripravljajo na ta način povsem varno pot francoskim tankom in pehoti pri prodiranju do glavne črte. Na ta izreden način hočejo Francozi sprožiti vse od Nemcev skrite mine brez človeških žrtev.

Nemci pripravljani

Vrhovni poveljnik nemških sil general Brauchitsch je že nekaj dni na zapadnem bojišču, kjer imajo Nemci zbranih ob francoski, belgijski in luksemburški meji 70 divizij z 1.500.000 možmi. Francosko vrhovno poveljstvo je odredilo vse potrebno za morebitni nemški vdor na holandsko in belgijsko ozemlje.

Umor predsednika romunske vlade

Zavraten umor

Romunski ministrski predsednik Armand Calinescu se je peljal v svojem avtomobilu v spremstvu policijskega agenta 21. septembra okrog dveh popoldne iz urada proti svojemu domu v Bukarešti. Pri mostu Dembrovica, ne daleč od stanovanja, so umetno obkolili predsednikov avto trije drugi. Prvi je zavozil pred Calinescov voz tako, da se je moral ustaviti. V trenutku zaustavitve predsednikovega avtomobila sta se približala še druga dva avtomobila od obeh strani in so padli usodopolni strelji, kateri so končali predsedniku življenje. Prvi je bil smrtno zadet predsednikov spremljevalec, šofer je bil hudo ranjen, Calinescu pa je pogodilo 11 strelcev in od teh trije v obraz.

Po krvavem dejanju

Kakor hitro so se prepričali morilci o predsednikovi smrti, so oddrveli v avtomobilih na radio postajo. Odstranili so tamkajšnjega napovedovalca in so sami razglasili svetu, kaj se je zgodilo s predsednikom vlade.

Za morilci so prihiteli vojaki in so jih po kratki borbi prijeli.

Eno uro po zločinu so se zbrali vsi člani vlade in se je vršil pod predsedstvom kralja Karela kronski svet. Za novega predsednika je bil imenovan general Argessanu. Notranji minister je postal general Marinescu. Ministrski svet je odredil vse potrebno za vzdrževanje reda in miru v državi in je obenem znova zatrdil strogo nevtralnost Romunije v sedanji vojni.

Krivi in namen zarote

Policija je hitro aretirala napadalce, kateri so člani razpuščene fašistične »Železne garde«.

Romunska varnostna oblast je 20. septembra odkrila zaroto železnih gardistov ob romunsko-poljski meji, v katero je bilo zapletenih večje število pripadnikov nemške narodne manjšine. Cilj zarote je bil: priključitev romunske obmejne pokrajine Nemčiji, kakor hitro bi se pojavile nemške čete pri prodiranju skozi Galicijo ob romunski meji. Do tega ni prišlo, ker so na Poljsko prodirajoči Rusi zasedli vse kraje ob poljsko-romunski meji.

Hitra izvršitev smrtne kazni nad napadalci

Morilci so bili hitro v rokah pravice in obsojeni na smrt. Obsojene so odpeljali na

mesto, kjer je bil izvršen atentat. Kakih 50 vojakov je potegnilo krog, v katerem so bili napadalci ustreljeni. Ob deseti uri v noči 22. septembra so bili prepeljani morilci na vozu, obdanem od orožnikov, na ta kraj. Neki polkovnik je prebral obsodbo. Sedem morilcev je ustrelil neki orožniški častnik iz samokresa. Nato so prinesli še trupli dveh drugih udeležencev na kraj atentata; ta dva sta se sama sodila v trenutku, ko ju je hotela zagrabit policija. Bukareščani, katere je prestrašil atentat, so odobraval naglo zadostitev pravici. — Eden od atentatorjev je bil odvetnik, ostali so bili večinoma uradniki in dijaki.

Romunska vlada pa ni ostala samo pri ustrelitvi pri atentatu prizadetih, ampak je šla še dalje. Hotela je v kali zadušiti vse morebitne nove poskuse, zato so na ukaz po raznih krajih države postrelili do 400 članov fašistične organizacije »Železne garde«. Vsa trupla ustreljenih so pustili 24 ur ležati na mestu smrti, zraven pa so jim postavili v svarilo drugim napis, da bo enaka usoda doletela vse izdajalce domovine. Sedaj vlada v Romuniji popoln mir.

*

Rajni Calinescu je bil zaupnik kralja Karela, ki ga je imenoval za ministrskega predsednika lanskega marca, po smrti predsednika-patriarha. Predsednik je bil najhujši nasprotnik narodno-socialističnega gibanja železnih gardistov. Lansko poletje je fašistično »Železno garde« razpuštil, zaprl glavne voditelje, pristaše organizacije pa je brezobzirno preganjal. Ko je bil v začetku decembra 1938 zaprti vodja »Železne garde« Codreanu na begu iz ječe ustreljen, so raztrosili železni gardisti po Bukarešti letake z besedami: »Trepetaj pred nami, Calinescu!« Calinescu je padel kot žrtev »Železne garde« v sedanjih težkih časih, ker je odločno zagovarjal neodvisnost romunske zunanje politike.

Pokojni je zapustil kratko oporoko, v kateri prosi svojega sina, naj očemu čast svoje rodbine, se posveti vojaškemu stanu in naj hodi po stopinjah očeta, kar se tiče vernosti in ljubezni do domovine.

Po lastni želji je bil priljubljeni Calinescu pokopan ob ogromni udeležbi v Turcea de Arges, kjer počivajo njegovi starši.

Krsto s preostanki velikega sina Romunije so peljali k zadnjemu počitku na kmečkem plugu, v katerega je bilo vpreženih šest parov volov.

Poljska - Ukrajinci - Rusija

Dogodki na Poljskem so spravili v ospredje mednarodnega zanimanja ukrajinsko vprašanje. Ukrajinci (Malorusi, Rusini) so zapadni slovanski narod, kateri se razlikuje od Velikorusov, ki imajo Rusijo v svoji oblasti. Ukrajincev je okoli 44 milijonov. Večina — 34 milijonov — jih prebiva v Rusiji, okoli 7 milijonov na Poljskem, okoli 1 milijon v Romuniji (v Bukovini in Besarabiji), pol milijona v Podkarpatski Rusiji, ki je prej pripadala češkoslovaški državi, sedaj pa so jo zasedli Madžari, okoli 1 milijon pa jih je v inozemstvu, osobito v Zedinjenih državah in Kanadi (v Severni Ameriki). Po veri

so Ukrajinci po veliki večini pripadniki pravoslavja, le 5—6 milijonov je katoličanov grškega obreda (uniati — združeni z Rimom), ki prebivajo večinoma v Galiciji in Podkarpatski Rusiji.

Rusini sedaj nimajo svoje narodne države, nekdanj pa so jo imeli. Prva rusinska država je bila ustanovljena v 10. stoletju, njeno glavno mesto je bilo Kiev. Posebno slovito je ime ukrajinskega kneza Vladimira (Svetega, Apostolskega), ki se je dal l. 989. krstiti ter tako svoj narod vpeljal v krog krščanskih kulturnih narodov. Ukrajinski državi je napravil konec naval aziatskih Tatarov

(l. 1240.). Ustanovljeni sta potem še bili dve ukrajinski državi, in sicer Halič (od tod Galicija) in Volinija, toda Galicija je kmalu prišla pod poljsko oblast, Volinija in Kiev pa pod litovsko, po zvezi Litve s Poljsko l. 1386. pod veliko poljsko državo. Radi Ukrajine in Ukrajincev je prišlo večkrat do krvavih vojn med Poljsko in Rusijo. Mir, sklenjen l. 1667. med obeh državama, je določil kot mejo Poljske desni breg Dnjepra. Ob koncu svetovne vojne je zasijala Ukrajincem zarja toliko zaželene svobode in državne samostojnosti, pa je bila varljiva zarja. Največji del Ukrajincev je ostal kot nekaka avtonomna pokrajina pod oblastjo sovjetske Rusije, Galicija in Volinija pa sta prišli v sklop poljske države.

Ukrajina je dežela, ki so vanjo uprte od nekdanj razne oči, to pa ne radi lepih oči Ukrajincev, marveč radi plodovite ukrajinske zemlje. Ukrajina namreč spada med najbolj plodovite zemlje na svetu. Njena slovita črna zemlja rodi v izobilju pšenico in sladkorno peso, zemlja je tudi bogata na raznih rudninah, železu, premogu. Zato je Ukrajina igrala ter igra važno vlogo v zunanjepolitičnih programih raznih držav. Zgodovinski spor med Poljsko in Rusijo radi Ukrajine je star več stoletij. Znan je tudi program nemške geopolitične (zemskopolitične) šole, ki prišteva Ukrajino k nemškemu življenjskemu prostoru. Iz teh krogov se je tudi izdajalo geslo: Ukrajinsko republiko pod nemškim pokroviteljstvom, ki naj oskrbuje Nemčijo z velikimi gmotnimi dobrinami ter ji odpira novo pot v Indijo! Za Rusijo pa pomenja Ukrajina obrambni pas, ki preprečuje, da ne bo ruska država povsem odrezana od Evrope. V ruskih vladnih krogih prevladuje želja, da bi se ta obrambni pas razširil proti zapadu in severu. Rusija je v sporazumu z Nemčijo — na osnovi določb nenapadalne pogodbe med Nemčijo in Rusijo — z vojaško silo zasedla tisti del poljskega

državnega ozemlja, ki ga je morala po izgubljeni vojni s Poljaki v mirovni pogodbi z dne 18. marca 1921 odstopiti Poljski. Pri zasedbi teh pokrajin se skli-

čuje na krvno sorodstvo ruskega naroda z Malorusi (Ukrajinci) in Belorusi, ki tvorijo večino prebivalstva teh pokrajin.

Po krščanskem svetu

Terezija Neumann umrla. Našim čitateljem ni neznan to preprosto kmečko dekletko iz Konnersreutha na Bavarskem, ki je zaslovelo po vsem katoliškem svetu, pa tudi preko njegovih mej. Večkrat smo imeli priliko v našem listu poročati o njej in o tem, kar je poneslo njen sloves širom sveta: o njenem pobožnem, vprav svetniškem življenju; o stigmatizaciji, to je o znamenjih Kristusovih ran, ki jih je prejela na svojem telesu v petkih, ko se je njena pobožna duša potopila v premišljevanje Kristusovega trpljenja; o nezauživanju vsakršne hrane celih 15 let, samo njena duša se je vsak dan nahranila s prejemanjem presv. Rešnjega Telesa; ko se je poglobila v premišljevanje Kristusovega trpljenja, so ji stopili pred dušo v podobi prividov zgodovinski prizori iz Kristusovega življenja in trpljenja, izgovarjala je besede tujih jezikov, ki se jih ni nikdar učila itd. O teh čudovitih pojavih se je v širni javnosti razvila živahna razprava, ki so se je udeležili bogoslovni in modroslovni učenjaki, dušeslovci, zdravniki... O tem preprostem kmečkem dekletu je bila spisana in objavljena cela vrsta knjig in spisov v vseh kulturnih jezikih, tudi v slovenskem. Da bi čudoviti dogodki, ki so se vršili v Konnersreuthu, bili zasnovani ter bi izvirali iz goljufije in prevare, se ni upal nobeden

trditi. Prevelika je bila pobožnost tega preprostega dekleta, prevelika poštenost njenih staršev; vsaka težnja za koristjo ali dobičkom je bila izključena. Nekateri so poskušali te čudovite pojave raztolmačiti kot naravne pojave, kot delovanje nekkih tajnih, ne dovolj proučenih sil. Drugi so jih proglašali kot čudeže, storjene od Boga v potrditev vere v sedanjih časih verske mlačnosti in brezvernosti. Cerkevna oblast, ki postopa v takih zadevah z veliko previdnostjo, ni izrekla nobene sodbe. Po njenem zgledu se tudi mi vsake sodbe vzdržimo. Sedaj je duša tega preprostega kmečkega dekleta pohitela k Bogu, da prejme plačilo za svojo svetost in izredno ljubezen do trpečega Zveličarja.

Pot svobodomisleca. Pred nekaj meseci je prosil neki svobodomislec, ki je bil prišel iz Nemčije v Rusijo, za sprejem v boljševiško brezbožniško organizacijo. Pred sprejemom je moral osrednji svet ruskih brezbožnikov rešiti načelno vprašanje, ali se morejo pristaši novonemškega nacionalističnega gibanja sprejeti v boljševiško brezbožniško organizacijo. »Kandidat« za sprejem se je moral »spovedati«. Izjavil je, da je prej bil pristaš nemške socialistične stranke ter da je vneto sodeloval v njeni svobodoumni, protiverski agitaciji. Ko je prišel narodni socializem na krmilo, se je kot svobodomislec pridružil svobodomiselnemu gibanju, ki ga vodi Alfred Rosenberg, ki je prosvetni voditelj narodnosocialistične Nemčije. Ko se je sedaj iz Nemčije preselil v Rusijo ter prišel izpod območja kljukastega križa pod območje kladiva in

Loterija na Ptuiški gori

v nedeljo, dne 1. oktobra 1939 ob dveh popoldne. — Srečka 5 din. — Glavni dobitek: nov avto!

130.000 let stara lobanja

V neki jami gorskega pomola Monte Circeja, kakšnih 120 km jugovzhodno od Rima, so odkrili izredno staro človeško lobanjo. Prof. Sergi jo ceni na 80.000 do 130.000 let. Ožgalnine in znaki, da je bila prevrtana, kažejo sledove poganskih obredov ali ljudozrstva. Ognjišče, ki so ga odkrili poleg lobanje, je po vsej priliki najstarejše, kar jih je postavila človeška roka in kar so jih poznali doslej. Nahajališče Monte Circe je baje istovetno s krajem, ki ga opisuje že starogrška pesnitev Odiseja.

★

Mesto samih levičarjev

Neka študijska družba iz Holandske je v Tominiju, pristaniškem mestu na Celebesu, dognala kaj čudno zadevo. Prebivalci tega mesta so skoraj vsi

V mrežah greha

38

»Ali je to vaša zadnja beseda?«

Štefan je šele čez nekaj časa odgovoril.

»V začetku sem bil v ječi zelo nesrečen. Toda nekako pred enim letom se je z menoj nekaj zgodilo, kar me je tako spremenilo, da udano prenašam svojo usodo.«

»Kaj je bilo to?«

»Spovedal sem se. Po spovedi sem spoznal, da sreča ni odvisna od okoliščin, ker jo v srcu nosimo. Kdor ima mirno vest, je lahko tudi v ječi srečen. Če pa nimamo mirne vesti, tudi v palači ne moremo biti srečni.«

»Potem pa ostanite v ječi, meni pa je ljubša palača,« je posmehljivo odvrnila Nina.

»Če nočete popraviti krivice, ki ste mi jo storili, bom ostal v ječi!« je z drhtečim glasom odgovoril Štefan.

»Priliko sem vam dala za rešitev, toda če je nočete uporabiti, ni moja krivda.«

»Nina,« je resno dejal jetnik, »raje bom prenašal svojo usodo, kakor pa da bi imel pekel ob vaši strani.«

»Kakor hočete!« je brezčutno rekla Nina. S tem se je razgovor končal. Nina je samozavestno odšla.

Štefan je zvečer vse povedal župniku. Njegove besede so zvenele tako bolešno, da se je duhovniku zasmilil. Spočetka niti ni našel pravih besed za to lažbo. Šele čez čas je sočutno prosil jetnika, naj tudi to preizkušnjo udano prenaša. Dopovedoval mu je,

da je Nina prav za prav velika reva, ker se ne zaveda, kako krivdo nosi na sebi. Zelo ji je potrebna milost božja, zato naj še bolj goreče molji za njo. Glede Ninine ponudbe, da bi jo Štefan poročil, pa je izjavil, da ni tako nemogoča stvar. Če bi prišlo do zakona, bi se Nina gotovo spreobrnila in to bi bil velik uspeh.

»Razmišljajte o tej stvari!« je dejal. »Sami ste priznali, da ste Nino zelo ljubili. Ko boste imeli prostost, boste polagoma pozabili na ta leta in boste srečni. Jaz mislim, da bo Nina dobra žena, če bo imela takega moža kot ste vi.«

Štefan se je čudil župnikovim besedam. Dasi ni bil istega mnenja, ni naravnost oporekal, marveč je dejal:

»Če bi dobil prostost in bi se ženil, bi raje poročil gospodično Alojzijo, če bi me hotela vzeti... Ona mi je storila toliko dobrega! Glejte, gospod župnik, ona je žena, ki nikdar ne bi zapustila moža, marveč bi mu pomagala prenašati vsa bremena.«

»Da, morda imate prav,« je počasi odgovoril duhovnik. »Toda...«

»Razen tega,« ga je prekinil Štefan, »mislim, da nihče ne bi mirno ležal ob ženi, ki je morilka.«

»To je res! Zakon bi bil mogoč seveda le v primeru, če bi se Nina resnično spreobrnila. Sicer pa za sedaj pustiva to stvar! Razmišljajte o njej, čas bo pa že prinesel svoje.«

Štefan je resno razmišljal o stvari. Polagoma se ponudba tudi njemu ni zdela nemogoča. Zamislil se

srpa, ne more drugače utešiti svojega vročega hrepenenja po brezbožniškem udejstvovanju, kot da prosi za sprejem v komunistično brezbožniško organizacijo.

Osrednji svet boljševiške brezbožniške organizacije je uvidel tehtnost tega dokazovanja ter sklenil, da mož spada v njihovo družbo.

Novice

Nesreče

V Dravi utonil. Franc Radulič, 61 letni delavec pri Sv. Ožbaltu ob Dravi in pristojen v Košake pri Mariboru, je bil odpuščen od dela. Jezen radi odpustitve se je napil in se je podal kopat v precej naraslo Dravo, kjer je utonil. Ko so potegnili njegovo truplo iz vode, je že bila vsaka pomoč brezuspešna.

Pri padcu se ubil. Fr. Kante, 27 letni delavec iz Kamnice pri Mariboru, je padel tako nesrečno, da si je pri padcu razbil lobanjo in je podlegel poškodbi.

Nesreča pri kopanju temeljev za hlev. Martin Gornjec, 28 letni posestnik iz Rotmana v občini Sv. Lovrenc v Slov. goricah, je kopal temelje za hlev. Pri tem delu ga je zasula težka plast zemlje. Podsutega so oteli z zlomljeno desno nogo in z drugimi lažjimi poškodbami.

Strahovita toča. Od Sv. Jakoba v Slov. goricah poročajo: Za skoraj polovico župnije je bil 19. september dan nesreče in žalosti. Vkljub hladnemu vremenu je začelo okoli treh popoldne treskati in grmeti, kmalu po tretji uri pa pridrvi strašen vihar z dežjem in takoj nato s kakor koruza in lešniki debelo ter gosto točo, ki je v nekaj minutah pokrila hribe z ledeno odejo. Kupi toče so ležali na cestah, jarkih, travnikih še prihodnji dan. Kjer je bila toča najhujša, je vse uničeno: na polju ajda, pesa, bela repa; v sadonosnikih sadje, najhuje pa v vinogradih, ki so nam letos obljubljali veliko in dobro trgatve. Zlata kapljica pada v zemljo, grozdje pa okleščeno visi na trtah. Najhuje prizadeti morajo vse od začetka do konca pobrati, ker

sicer do prve trgatve ne bi imeli ničesar. Samo pri tej trgatvi tečejo solze iz oči, namesto da bi se razlegalo petje...

Strela je razdejala vse po hiši — ljudem se ni zgodilo nič hudega. Pri posestniku Petru Jenku na Godešiču pri Škofji Loki je udarila med nevihto prvič strela v hruško, ki je oddaljena 50 metrov od hiše. Drugič je urezalo naravnost v hišo. Odtrgala je električno luč nad vrati in sta zavezali nad vrati in na strehi dve veliki luknji. Z oken je potrgal udar polkne. Odnesele je okna od prikletnih prostorov, pritličja ter gornjih sob. Ubitih je 42 šip. V pritličju je iztrgalo štiri vrata. Popokalo je zidovje, razrahljale so se stopnice, padal je omet... Iz pritličja je švignila strela po električni napeljavi v prvo nadstropje, kjer je odtrgala vrata s škatlo vred in okna so popadala na tla. V gornji sobi je razbila strela električno svetilko, ostale so nepoškodovane nekatere varovalke in luč na nočni omarici. Pri opisanem divjanju strele so domači prestali nepopisen strah, kaj hudega pa se ni zgodilo nobenemu.

Strela ubila kmečkega fanta in par konj. 25 letni Tone Miklavčič iz Ilove gore pri Dobropolju na Dolenjskem je peljal ob bližajoči se nevihti s parom konj z njive voz krompirja. V neposredni bližini šole je udarila fanta v glavo strela in je obležal z obema konjema vred mrtev.

V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otokom jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. »Franz-Josefova« voda mlo deluje in zanesljivo otvarja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovito.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

POŽARI

Pri Sv. Duhu ob severni meji so se igrali otroci posestnika Franca Igričnika z vžigalicami na seniku. Po neprevidnosti je padla goreča vžigalica v seno in na mah je bilo poslopje v plamenih. Ker ni bilo v bližini vode, je poslopje pogorelo do tal. Škoda znaša 20.000 din in je le delno krita z zavarovalnino.

V Zakušaku pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah je zgorelo s krmo in poljskimi pridelki vred gospodarsko poslopje posestnice Marije Majkovič.

V Pivoli v mariborski okolici se je pojavil v hiši posestnice Rot Štefanije rdeči petelin. Gasilci so prepričali, da ni bila vpepeljena vsa domačija.

Velik požar je povzročil v Duplici pri Kamniku na Kranjskem družbi »Jugofil« iz Mengša 300 tisoč dinarjev škode, ker je zgorelo skladišče za bombaž.

Razne novice

Na občni zbor ZAKŠ v št. Jurij dne 15. oktobra gredo vsi člani mariborskega okrožja. Podružnice Maribor, Jarenina in Sv. Lenart gredo skupno z avtobusom. Vsak član iz omenjenih podružnic se naj prijavi do 10. oktobra pri tajniku Maribor, Koroška 5. Pri prijavi plača vsak 15 din za voznino. Ta voznina je cenejša kot vlak. Prijavijo naj se vsi, da nas bo iz Maribora 50, da bo mogel voziti avto po zgornji ceni. Prav tako naj organizirajo za občni zbor avtobuse podružnice Ptuj, Ormož in Ljutomer ter Slov. Bistrica, Konjice in Prevalje. Odhod naj bo v takem času, da bomo v št. Jurju okrog devetih.

Loterija za popravilo romarske cerkve na Ptujski gori. Zadnje dni je silno naraslo zanimanje za ptujskogorsko loterijo. Častilci gorske Matere božje vprav tekmujejo, kdo bo čimbolj podprl delo za popravilo tega lepega svetišča. Za 5 din dobite srečko. Žrebanje bo nepreklicno v nedeljo, 1. oktobra, ob dveh popoldne javno na trgu pred cerkvijo pod državnim nadzorstvom. Izid žrebanja bo objavljen v časopisih. Naročite srečke čimprej pri župnem uradu na Ptujski gori. Dobite jih tudi v vseh župniščih.

Pregled (licenciranje) bikov in merjascev. Po zakonu o pospeševanju kmetijstva se bo vršil je-

je v preteklost. Kaj bi bilo iz njega, če ne bi bil srečal in vzljubil Nine? Najbrž bi bil še sedaj neizobražen tovarniški delavec. Ne bi poznal užitka, ki ga nudijo knjige. Morda bi se dvakrat na teden napil in ob sobotah zvečer bi hodil s tovariši v kake slabe kraje. Morda bi se bil tudi oženil in bi bil družinski oče. Z delom bi toliko zaslužil, da bi družino za silo preživljal. O pravem življenju ne bi imel pojma. A sedaj je človek, ki je pogledal v tajne življenja. Sicer je izgubil svojo prostost, a to ni največja nesreča, posebno, odkar pozna zmisel trpljenja.

Ko je tako predel svoje misli, je zaželel, da bi Nina spregledala in se spreobrnila. Potem bi jo spet vzljubil. Dan za dnem je molil zanjo. Upal je, da se bo nekega dne spet oglasila. Za ta obisk se je resno pripravljaj. Zaman. Dnevi so se spreminjali v tedne, tedni v mesece, a Nine ni bilo od nikoder.

28.

V začetku julija, ko je bilo konec šolskega leta, je Alojzija, ki je med šolskim letom poučevala na srednji dekliški šoli, naposled našla prost dan, da je mogla obiskati Štefana.

Jetnik je na prvi pogled spoznal, da je bila zelo razburjena. Nekam v strahu jo je vprašal:

»Alojzija, kaj vam je? Ali se je zgodilo kaj hudega?«

»Ali ne veste, da je Amerika napovedala vojno Nemčiji?«

»In to vas tako razburja?«

»O, če bi bila možki! Peljala bi se čez morje in bi z lastnimi rokami podavila vse Nemce,« je stiskala pesti.

»Zakaj? Saj so tudi oni ljudje. In ni mogoče vsega naroda delati odgovornega za to, kar so zagrešili dva, trije ljudje.«

»Nemci so sovražniki vsega sveta! Povsod vidijo samo sebe. V svojem napuhu mislijo, da so ustvarjeni za gospodarja sveta. O, ko bi se mogla boriti zoper nje!«

Štefan se je smehljaj in nekam poredno vprašal:

»Alojzija, če bi jaz slučajno bil zelo vpliven človek in bi vas poslal na belgijsko bojišče k Rdečemu križu, ali bi šli?«

Alojzija je osupnila. Čez čas je počasi odgovorila:

»Ne morem zapustiti sestre Benigne. Ne more me pogrešati v šoli in zavodu.«

»Tudi jaz tako mislim. In če ne morete iti preko morja, prepustite stvar drugim.«

»To je lahko reči. Verujte, da mi to svetovno klanje zelo gre na živce. Ko bi vsaj mogla kako pomagati?«

»Enostavna stvar. Kolikor vem, se je v Pikertonu osnoval neki vojaški odbor, ki organizira vsestransko pomoč in vzdržuje zveze z našimi vojaki, ki se borijo na evropskih bojiščih. V tem odboru je gotovo mnogo pisarij. Priglasite se za tipkarico. Med dnevom boste izvrševali svoje poklicno delo, ob večerih pa v odborovi pisarni tipkali ko svoj čas pri odvetniku Kellyju.«

(Dalje sledi)

levičniki. Tomini imajo 5000 prebivalcev in 90% levičnikov. To svojstvo najdeš v vseh poklicih, pri moških in ženskah v isti meri. Da bi bilo še kje toliko levičnikov, ni znano. Znanstveniki bodo skušali dognati, ali so ti meščani levičniki po rojstvu ali pa iz navade.

*

Sviloreja v Abesiniji

Italija si prizadeva, da bi v Abesiniji uvedla svilorejo. Za poskus so vsadili murve na posebnih zemljiščih poljedelskega urada in v drevesnicah gozdne milice. Murve uspevajo izvrstno in gojitev sviloprejk se doslej dobro obnaša. Slične poskuse so napravili sedaj tudi v Adis Abebi in če se bodo obnesli, je pričakovati, da bodo dobili tudi domačini lahek posel in takojšnje dohodke.

*

senski pregled blkov in merjascev v okraju Maribor desni breg na sledeče dneve: v petek, dne 28. septembra ob 8 na Pobrežju pred gostilno Reibenschuh; ob 10 v Betnavi za občino Radvanje; ob 13 v Hočah na prostoru za shrambo strojev; ob 15 v Račah pred občinsko pisarno za občine Rače, Slivnica in Fram. — V soboto, dne 30. septembra: ob 7.30 v Sp. Polskavi pred sadno sušilnico za občine Sp. in Zg. Polskava in za Črešnjevce; ob 10 v Slov. Bistrici na sejmišču iz občine Slov. Bistrica, Laporje, Šmartno na Pohorju ter Črešnjevce, če so rejci bliže Slov. Bistrici; ob 13 za občino Makole v Statenbergu; ob 15 v Poljčanah. — K pregledu je prignati vse bike, ki so stari nad 15 mesecev, in tudi bike za plemenjenje lastne živine. Prignati je tudi nad šest mesecev stare merjasce, ki se nameravajo pripuščati. Obenem je prinesli s seboj rodovniške izpiske živali in skočni zapisnik. Kdor bo pripuščal v bodoče nepregledanega bika, se bo kaznoval, žival pa se mu bo kastrirala na njegove stroške.

Primarij dr. Černič spet redno ordinira v sanatoriju, Tyrševa 19, Maribor. 1442

BETKA LEŠNIK, Maribor, Glavni trg 17 a, priporoča lastno izdelavo **DEŽNIKOV** in sprehajalnih palic. Popravila točno in solidno po nizkih cenah. 1392

Obžalovanja vredni slučaji

Napad v čudni preobleki. V Stražišču pri Prevaljah je v rjuho zaviti in z žensko ruto pokriti napadalec zabodel dvakrat v trebuh posestnika Jakoba Rebušeka. Orožniki so čudno preoblečenega napadalca izsledili v osebi 21 letnega Antona Prikeržnika.

Izropana trgovina. Neznanci so vdrli v noči v Bresternici v župniji Kamnica pri Mariboru v trgovino Valterja Rupreha, katerega so oškodovali za 10.000 din. V trgovino so prišli skozi okno, s katerega so odstranili železne rešetke.

Nepoboljšljiv. Iz mariborske kaznilnice je bil pred dnevi izpuščen po prestani 18 mesečni kazni 25 letni Valentin Štrukl, ki je bil že šestkrat kaznovan. Po izpustitvi na svobodo se je podal v Dravsko dolino. Nekaj dni je popival po gostilnah pri Sv. Lovrencu na Pohorju in v Selnici ob Dravi. Ko je zapil, kar je imel, je začel z vlomi. V dveh dneh je vlomil pri Alojzu Glaserju na Janževi gori nad Selnico, pri Vicman Ivanu na Ruti pri Sv. Lovrencu na Pohorju in pri Vulc Marjeti na Recenjaku pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Povsod je stikal za denarjem. Kjer pa tega ni našel, se je zadovoljil z obleko in perilom. Vlomilec je neznano kam pobegnul.

Kaj takega Slovenske gorice ne pomnijo! Naš list je poročal pred nedavnim obširno o vlomilski tolpi, katera je bila na delu po Slovenskih goricah pod vodstvom Janeza Kosa in bratov Zelenko. Izsledeni in zaprti so priznali na podlagi dokazov koj ob aretaciji 82 vlomilskih tatvin. Orožniki od Sv. Antona v Slov. goricah so preiskavo neumorno nadaljevali in dokazali tolovajem še nadaljnjih 12 vlovov ter dva požiga. Najstarejši ljudje po Slovenskih goricah ne pomnijo, da bi bila kdaj zagrešila ena izprijena pajdašija toliko zločinov, kakor v zadnjem času od antonovskih orožnikov razkrinkani drzneži.

Večina ukradenih dragocenosti najdena. Zadnjič smo poročali, da je padel mariborski policiji v roke 30 letni Franc Lebeničnik iz Mengša, ki je vlomil pri ptujski zlatarski in urarski tvrdki Kindl-Ackerman in ukradel raznih dragocenosti za 100.000

dinarjev. Lebeničnik je vse priznal na policiji. Vlomilca je odgnala policija najprej v Slov. Bistrico, kjer so našli v šupi v senju pet zlatih ženskih zapestnih ur z zapestnicami, 17 parov zlatih uhanov, 5 zlatih moških ur z verižicami ter večje število zlatih zapestnih gumbov in zlatih križcev. V drugem skrivališču pod mariborskim glavnim mostom so odkrili več srebrnih in niklastih moških in zapestnih ur ter nekaj zlatih verižic. Te lastniku rešene dragocenosti so vredne 60.000 din. Iz Maribora so odpeljali lopova v Haloze k posestniku Jusu, ki je svojčas Lebeničnika opazoval, ko je skrivil del ptujskega plena v lonc in ga je zakopal. Jus je zaklad izkopal in so našli jamo prazno. Ko so se pa orožniki in detektivi bližali Jusovi hiši, sta še pravočasno pobegnila gospodar in njegova žena. Od Jusa dvignjena zlatnina je vredna 40.000 din.

Ukraden zakopan denar. V Polah pri Framu je spravil posestnik Ivan Rankovec svoje prihranke v znesku 1400 din v pločevinasto škatlo, katero je zakopal v svoji kleti. Ko je hotel položiti v skrivališče zadnje dni še nekaj denarja, je ugotovil, da mu je nekdo vse skrite prihranke izkopal ter odnesel.

Z ubojem zaključeni pretep. V Hodošah, občina Slovenja vas na Dravskem polju, so se stepli popivajoči. Radi zabodljaja v pretepu je obležal mrtev posestniški sin Štefan Zupančič, 30 letni posestnik Anton Verzel pa je bil zaboden v hrbet in roko.

Pozor na obstreljenega tolovaja! Mariborske varnostne oblasti so dobile obvestilo o pobegu nevarnega razbojnika in vlomilca 25 letnega Antona Haceta, ki je nekaj časa strašil tudi po naših krajih. Te dni je orožniška patrula na cesti Jerperca-Kranj izsledila dolgo iskanega razbojnika, ki je prodajal delavcem na cesti vžigalnike. Ko je Haca zagledal orožnike, je naperil samokres in ustrelil proti njim. Strel je zgrešil svoj cilj, nato je pričel

streljati tudi orožnik. Izgledalo je, da je bil razbojnik zadet v levo nogo, ker je med begom šepal. Prebivalstvo se opozarja, da vsakega sumljivega moškega, ki bi bil ranjen na levi nogi in je srednje postave, okroglega obraza, javi najbližji orožniški postaji. Ropar je dobro oborožen ter ima s seboj več samokresov.

Smrtna žrtev skrivnostnega strela. Jožef Pulko, 24 letni gostilničarjev sin iz Žetala, se je vračal okrog polnoči skozi gozd med Podleskom in Žetalami. Naenkrat je počil strel, ki je Pulka podrl. Kmetje, kateri so našli smrtno nevarno obstreljenega, so ga prenesli na njegov dom, kjer je umrl radi prevelike izgube krvi. Skrivnostni strel je bil najbrž oddan iz puške kakega divjega lovca.

Več nego živalska posurovelost moža! Pri zapornikah sovskega jeza pri elektrarni Majdič v Kranju so našli žensko truplo, katero je bilo že 14 dni v vodi. Po Kranju so začeli koj po najdbi govoriti, da gre pri najdeni Heleni Bučan za umor. Zaprli so njenega moža Cirila Bučana, delavca in čevljarja iz Britofa pri Kranju. Helena je bila ločena od moža, ki jo je pa vedno še zasledoval in ji grozil. Po aretaciji je priznal, da je imel usodni večer z ženo sestanek. V prepiru je Heleno zagrabil, jo treščil na tla in jo vrgel v Savo. Nesrečna ženska se je skušala oprijeti nabrežnega grma, a jo je nečloveški mož potisnil nazaj v vodo. Zavratni morilec je spremljal truplo svoje potapljačice se žene ob bregu, ker se je bal, da bi se v zadnjem hipu ne rešila.

Roparski napad. V vasi Letence pri zdravilišču Golnik na Gorenjskem sta vlomila v noči dva neznanca v Logarjevo hišo. Napadla sta starega Logarja, mu tiščala z odejo usta in sta ga pretepla s čevlji do nezavesti. Ropot je zbudil domačega sina, ki je pričel streljati na tolovaja, ki sta odgovarjala iz samokresa in pobegnila v noč s 150 din plena.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Zadnje čase se vrača mnogo sezonskih delavcev, ki so zapustili svoje domove v nadi, da se bodo vrnili z dobrim zaslužkom, s katerim bi si nabavili potrebnih sredstev, da bi čez zimo lahko primerno preživeli sebe in svojo mnogokrat številno družino. Ob odhodu jim je bila nada na dober zaslužek edina tolažba in uteha, a sedaj ob izbruhu vojne je njih ob splahnel in se delavci vračajo razočarani. Radi padca vrednosti denarja nekateri niso niti toliko zaslužili, da bi se z lastnim denarjem vrnili v domovino. — Naš dekliski krožek je imel prejšnjo nedeljo, 17. septembra, svoj letni občni zbor, na katerem je bil izvoljen nov odbor s predsednico gdčno Franko Anico. Agilna dekleta so si v novem poslovnem letu nadela posebno nalogo, pomagati našim revežem, ki so pomoči najbolj potrebni.

Vučja Gomila. Prejšnji ponedeljek zjutraj je šel posestnik škrilec Janez kosit otavo, ki je zrasla po zadnjem dežju. Radi večletne želodčne bolezni je bil bolj slabe narave in ga je košnja precej zmučila. Po končanem delu se je napolnil domov. Med potjo mu je pa prišlo slabo in se je mrtev zgrudil. Zadela ga je srčna kap. Naj počiva v miru!

Stanjevci pri Gor. Petrovcih. V noči na 9. september je bilo vlomljeno v trgovino trgovca in gostilničarja Horvat Karela. Tat se je splazil v

lokal skozi okno ter je odnesel raznega špeciarijskega in manufakturnega blaga v vrednosti 3000 din. Vlomila je osumljen neki cigan iz Vadarcev, ki je dva dni prej prenočeval pri gostilničarju. En dan pred vlomom pa je prišel v trgovino nekaj kupovat ter si je blago dolgo ogledoval. Pri tem si je ogledal tudi zaloge blaga.

Prosenjakovci. Prizadevanje naše gasilske čete za zgraditev lastnega doma ni ostalo brezplodno. Vaščani in drugi dobrotniki so za stremljenje naših gasilcev pokazali popolno razumevanje ter so po svojih močeh pripomogli k temu, da so si gasilci zgradili gasilski dom, ki je bil minulo nedeljo izročeno svojemu namenu. Popoldne so gasilci imeli trgatve grozdja, katero je obiskalo lepo število prijateljev gasilstva.

Obmurje. Marsikoga zanima, kake uspehe sta dosegla dva inženerja neke angleške družbe, ki sta v pesku reke Mure iskala zlato kovino več kot deset dni, zato povemo, da uspehi niso bili taki, da bi se izrabljanje izplačalo. Radi malenkostnih uspehov sta bila inženerja odpoklicana na svoji službeni mesti.

Gomilci. Posestnik Matjašec štefan se je prejšnjo soboto s kolesom peljal od Sv. Jurija ob ščavnici. Ker je bil zelo utrujen, se je v Beltincih ustavil, da bi se okrepčal in odpočil. Kolo je pustil na dvorišču. Zelo pa je bil presenečen, ko je hotel pot nadaljevati in kolesa ni več našel na

Ustreljen tolovaj

Posrečena izmikanja oblasti

28 letni Alojzij Rogan iz Slov. Krajine je nastopal letošnje poletje po mariborski okolici s celo tolovajsko družbo, katero so orožniki razbili in zaprli 12 oseb. Poglavarja Rogana je izdal iz ljubosumnosti njegov tovariš in čevljar Jazbinšek iz Studencev pri Mariboru. Roganu je uspel pobeg iz mariborske okolice v Celje. Tam so ga izsledili v neki krčmi, a je streljal na stražnika ter ušel.

Kmalu za tem je izvršil več vlomov v Apačah. Pred nekaj dnevi si je drznil celo na obisk k tovarišu v mariborsko bolnišnico. Imel je lovsko puško, katero je izmaknil nekemu pohorskemu kmetu, samokres, novo kolo in solno kislino pri sebi, da bi se zastupil, ako bi zašel zasledovalcem v roke.

Ustreljen v mariborskem predmestju

Dne 20. septembra zjutraj ob šestih se je pojavil Rogan pri Teichmeisterovih na Koroški cesti 85 v Mariboru. Teichmeisterovi so odprli prišlecu vrata. Rogan je imel pri sebi poln nahrbtnik raznega blaga. Teichmeisterova je prosila Rogana, naj si zbere drugo zatočišče, a se ni dal prego-

voriti in je ostal. Teichmeisterove je ustrašoval s samokresom in jim je pretel s smrtjo, če bi ga izdali. Teichmeisterovi so Rogana poznali že od prej, ker je nekoč že stanoval pri njih. V sredo je Rogan bil ves dan pri njih, okoli 18. ure pa je izginil in se je vrnil naslednje jutro. Pri Teichmeisterovih je bil nato do sobote. V soboto pa sta se mati in hčerka spri. Hčerka je bila huda na mater in se je hotela zaradi spora maščevati. Stekla je ob 13.30 na policijsko stražnico št. 3 na Koroški cesti, kjer je izpovedala, da se skriva pri njih Alojzij Rogan. Takoj se je odpravilo proti označeni hiši deset stražnikov, kateri so razbojnikovo zatočišče obkolili in pozvali nevarnega tolovaja k predaji. Rogan pa je planil iz sobe s puško v eni in s samokresom v drugi roki. Ko je opazil, da je v pasti, je dvakrat ustrelil, vendar na srečo ni zadel. Medtem so že počili štirje strelji iz samokresov stražnikov, kateri so nevarnega roparja zadeli v sence ter prsa. Smrtnevarno ranjeni in nad en mesec zasledovani Rogan je umrl med prevozom v bolnišnico. Z Roganovo smrtjo je Slovensko Štajersko rešeno proslulega tolovaja, kateri se je znal spretno izmikati oblasti.

Marijo Jose, italijansko princesinjo, je imenoval Mussolini za nadzornico onih usmiljenih sester, katere so se priključile Rdečemu križu

svojem mestu, ker mu ga je nekdo ukradel. Zadevo je prijavil orožnikom. Tatvine koles so prav pogoste.

Turnišče. Gradnja našega prosvetnega doma prav lepo napreduje. Ljudje za ta prepotrebni dom kažejo popolno razumevanje in pri delu pridno pomagajo. Vedo namreč, da bo potem prosvetno delo mnogo lažje in ker doslej nismo imeli nikjer primerne prostora za sestanke in razne prireditve. — Naš g. kaplan se mnogo trudi, da bi na merodajnih mestih izposloval podporo za nabavo knjižnice, v kateri bi ljudje dobivali za izobrazbo in čitanje potrebne knjige. Posamezniki in gotove ustanove so za to narodnostno delo pokazali popolno razumevanje in naklonili podporo. Nekateri se njegovi prošnji še niso odzvali, a upamo, da bo tudi pri njih našla razumevanje in ne bo glas vpijočega v puščavi.

Cankova. Kakor smo zvedeli iz zanesljivega vira, bodo pri nas kmalu začeli graditi novo carinsko poslopje. Finančno ministrstvo je že davno dovolilo tozadevne kredite, toda manjkali so gradbeni načrti. Pred kratkim je ponovno prišla na lice mesta od ministrstva poslana komisija, ki je uredila vse potrebno. Enaka carinska poslopja bodo gradili tudi v Gederovcih, Rogaševcih, na Hodošu in v Martinji. Proračun za vsa

poslopja bo znašal okrog dva milijona 300 tisoč dinarjev. Pri gradnji bo marsikateri brezposelni delavec dobil zaposlitev.

Dolnja Lendava. Za vršilca dolžnosti šefa naše davčne uprave je imenovan domačin g. Gruškovnjak Davorin. K napredovanju naše častitke! — Po naših vinskih kletah je zadnje čase postalo precej živahno. Naši vinogradniki pridno pripravljajo posodo za novi pridelek, ki bo letos zaradi ugodnega vremena znatno boljši od lanskega. Delo vinogradnikov spremlja klopotec s svojo enakomerno klo-klo-pesmijo, ki se od daleč prav prijetno čuje.

Gospa Marta Smigly Rydz, soproga poljskega maršala

Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite na tešče, z lahkoto doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočena in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Maršal Vorošilov, vrhovni poveljnik sovjetske vojske

Sovjetska konjenica — Kozaki

Stari grad v Varšavi, v katerem je bil nastanjen predsednik poljske republike Mosaiccki

Iz celjskega okrožja

Razno

Zadruga Slomškov dom v Petrovčah sporoča cenjeni javnosti, da se vrtna prireditev z razstavo dobitkov, katera je bila 8. septembra radi neprijetnih in negotovih razmer odpadla, vrši v nedeljo, 1. oktobra, ob istem sporedu in na istem prostoru. Tudi naznanjamo vsem lastnikom srečk naše efektne loterije, da se bo vršilo žrebanje nepreklicno v nedeljo, 26. novembra. Po hitite torej z nakupom srečk, dokler zaloga ne poide. Dne 1. oktobra pa na svidenje v Petrovčah!

Sadna sušilnica, katero je letos zgradila podružnica SVD v Petrovčah pod vodstvom šolskega upravitelja g. Prislana Janka, deluje s polno paro noč in dan. Doslej je sprejela že nad 300 mernikov sadja za sušenje. Sušilnica je veliki tip dr. Stojkoviča s 30 lesami in sprejme naenkrat 45 mernikov sadja. Kljub temu, da se kuri neprenehoma noč in dan in da mora upravnik sušilnice žal mnogim odkloniti sušenje, ima stalno 20—30 mernikov svežega sadja, ki čaka, da pride na vrsto. Taka sušilnica stane preko 27.000 din. Pri nas smo prihranili krog 5000 din izdatkov s tem, ker so člani ves stavbni les in apno darovali ter vse voznje gradbenega materiala opravili brezplačno. Stavbišče je poklonila občina Petrovče. Za sušenje plačujejo člani podružnice po 7 din, nečlani pa po 10 din od mernika svežega sadja. Vsi občani so danes hvaležni odboru sadjarske podružnice, da je zgradil to prekoristno in potrebno napravo, kajti za sadje ni izgledov, da bo imelo kakšno ceno, ker ni izvoza in ker ga je povsod dosti.

Nova cerkev. Vkljub razburljivim časom bomo doživeli 1. oktobra veliko veselje nove svete maše v župniji. Daroval jo bo g. Franc Jakše, član salezijanske družbe. Minilo je že celih 14 let, odkar se je zadnjikrat razlegala novomašniška glorijska po starodavni cerkvi sv. Lenarta v Novi cerkvi. Novomašnik g. Jakše Franc izhaja iz preproste domače rodbine, ki je z veliko vne- mo pomagala svojemu sinu doseči zaželjeni cilj mašništva, ki ga je prejel v soboto, 23. septembra. Župnija se z veseljem pripravlja na njegov sprejem in na slovesnost nove sv. maše. Vabimo vse sosede od blizu in daleč na novo sv. mašo dne 1. oktobra 1939!

Za nemškimi četami so prišli v poljsko zasedeno ozemlje nemški delavci, kateri popravljajo vojno škodo in odstranjujejo žične ovire.

Gospodarstvo. Hmeljska kupčija. V zadnjem času je močno povpraševanje po hmelju. V teku preteklega tedna je bilo sklenjenih mnogo kupčij v ceni od 35 do 38 din kg. Nekaj partij je doseglo celo 40 din. Zaenkrat se jemlje samo pravi savinjski hmelj, pridelek izven savinjskega okoliša nima zanimanja. Prišel pa bo menda tudi ta še na vrsto.

Kronika nesreč

Orožen Martin, posestnik iz Braslovč, je padel s kozolca in si zlomil desno roko v ramenu.

Drofenik Roza, 16 letna kolodvorska uslužbenka v Rogaški Slatini, je padla iz vagona tako nesrečno, da si je poškodovala levo roko v ramenu.

Podjavoršek Franc, zidar iz Babnega pri Celju, si je pri delu presekal desni palec.

Ermenc Jože, doma iz Ljubnega, je dobil nogo pod hloed na splavu. Nogo mu je zdrobilo.

Gorenjak Alojz, dninar v Kasazah pri Petrovčah, je padeł z jableane in si zlomil desno roko v ramenu.

Zupanc Marija iz Jurkloštra je padla in si zlomila desno roko.

Slapnik Jožek, devetletni kmečki sin, je bil povožen od neke kolesarke. Zlomilo mu je levo nogo.

Šilih Karel iz Nove cerkve je padel z drevesa in si zlomil levo roko.

Vozlič Marica, pismonoševa hčerka iz Griž v Savinjski dolini, si je pri padcu s kolesa zlomila levo nogo.

Tratnik Alojza, delavca iz Zagrada pri Celju, je brcnil konj in mu zlomil rebro.

Otročiček utonil v vodnjaku. 19 mesečni Uratnikov sinček v Prihovi pri Nazarju v Savinjski dolini se je v nezavarovanih trenutkih splazil iz kuhinje na dvorišče, kjer je padel v vodnjak in utonil.

Tata je hotel ujeti. Na Potočnikov kozolec v Zabukovju je nekdo hodil krast seno. Ker se je to večkrat ponavljalo, so sklenili tatu ujeti. Na najvišjem mestu so namestili v pod trhle deske. Nesreča pa je hotela, da je domači sin Franc, ko je imel opravke na kozolcu, stopil neprevidno na te trhle deske, ki so seveda popustile, da se je fant udrl in padel v globočino ter si prebil lobanjo in se poškodoval po rokah.

Avtomobilska nezgoda. G. Švegelj, učitelj iz Rečice pri Mozirju, se je vozil z avtom g. Turnškega proti Celju. Na Čohovem klancu pa je pripeljal nasproti voznik po levi strani. G. učitelj

General Reichenu, poveljnik nemških čet na Poljskem

Vojni kino-operator snema prizore iz zračne borbe

se mu je poskušal izogniti, a je pri tem zavezil v škarpo, radi česar se je avto občutno poškodoval. Škode je okrog 6000 din.

Rajnim spomin

Na Ostrožnem pri Celju je umrl 73 letni **Jakob Ocvirk**, bivši posestnik in gostilničar.

Na kliniki v Zagrebu je preminul **Karel Kramer**, krojač iz Celja.

V Kasazah pri Petrovčah je izdihnila svojo dušo 73 letna **Franja Privškova**.

V celjski bolnišnici je podlegla 43 letna strojnikova žena **Marija Murat** iz Rogatca. Tam je umrla tudi šivilja **Pilih Roza** iz Tremerja pri Celju.

V mestnem zavetišču je zapustila solzno dolino 78 letna **Žlof Apolonija**.

V Gradcu je preminula **Kainer Terezija**, soproga kapetana v pokoju.

V celjski bolnišnici je umrl 50 letni kočar **Janez Kaušek** iz Zavrha pri Dobrni.

„Slov. Gospodar“ stane:
za vse leto 32 din, za pol leta 16 din, za četrt leta 9 din.

Ruski vojaki

Društvene vesti

Smartno pri Slovenjgradcu. »Tam v dolini rajsko mili, je na Homcu cerkvice...« poje priljubljena romarska pesem. V tem Marijinem svetišču, ki je »biser Mislinjske doline«, smo na Malo Gospojnico doživeli redko slovesnost: blagoslovitev prapora Mladinske kmečke zveze v Smartnem. Okrog glavnega oltarja so se zbrali naši strumni kmečki fantje in poštvovalna dekleta s praporom v sredini. Vsa cerkvice je bila v dehtečem cvetju in zelenju. Domači g. župnik Anton Somrek, ki uživa tudi sloves zelo naprednega gospodarja v fari, je v primerni pridigi povzdignil lepoto dneva in je obrazložil pomen prapora. Sledila je sv. maša z ubranim ljudskim petjem, kateri so prisostvovali poleg domačinov tudi romarji iz bližnjih in daljnih krajev, ki so se v teh težkih časih zatekli po starodavnem običaju prositi homško Priprošnico pomoči in varstva. Zborovanje se ni moglo vršiti, pač pa se je priredila škromna zakuska v župnijski gostilni na Homcu. Tu je g. Theuerschuh v kratkem govoru orisal simbol klasa, križa, srca in zemlje, ki krase naš prapor. Poudaril je, da nam je v teh časih treba še več sloge in razumevanja za svojega bližnjega ko kdaj koli. Predsednik okr. KZ g. Vrhnjak Ivan se je zahvalil voditeljem za njihovo prizadevanje. Tudi g. župnik in še drugi so se živahno udeležili pogovora. Navzoča sta tudi bila predsednik gospodarske zadruge iz Slovenjgradca in g. Apat Anton iz Starega trga. Pa naj kdo trdi, da naša mladina ni več idealna!

Dopisi

Črneče pri Dravogradu. Sadna sušilnica v Črnečah, ki je bila letos sezidana, je pričela delovati. Prvi poskus s sušenjem je pokazal, da je dobro in posrečeno delo. Priporočamo sušilnico vaščanom in okoličanom.

Ruše. Dela pri regulaciji ruškega potoka v redu napredujejo, prav tako tudi elektrifikacija. V hišah gori že povsod falska luč, po vasi se postavljajo novi drogovji, tako da bodo Ruše, ko bo končana regulacija potoka in napeljava elektrike, dobile popolnoma drugo lice.

Sv. Peter pri Mariboru. Letos v začetku oktobra poteče 70 let, odkar so se pri nas naselile šolske sestre iz matere hiše v Eggenbergu, ki še danes plodonosno delujejo v šoli. Ob 40 letnici leta 1909 so vse všolane občine tedaj še samostojne občine, in sicer Sv. Peter, Grušova, Dragučova in Jablance ter krajevni šolski odbor poklonile zavodu šolskih sester pri Sv. Petru v znak hvaležnosti in priznanja za veliko delo, ki ga vrše med nami, častno diplomu. Dvajset let zatem, leta 1929, pa je bila ena izmed najzaslužnejših sester, in sicer č. m. Melanija Ploder, imenovana od občinskega odbora pri Sv. Petru za častno občanko. Iz šempeterske naselbine se je po prevratu ustanovila nova provincija, koje sedež se je leta 1929 prenesel v Slov. Bistrico in ki se močno razvija, saj že sestre delujejo tudi izven meje naše domovine in celo v misijonih na Kitajskem. Ob lepem jubileju šempeterske naselbine se župljani s hvaležnostjo spominjajo dobrot, ki so jih skromne redovnice v teku dolgih 70 let izlazovale na šolskem, karitativnem in verskem polju, zlasti pa, ko so ves ta čas vzgajale naš šempeterski rod v duhu velikega Slomškega.

Ljutomer. Vinarska podružnica v Ljutomeru priredi dne 1. oktobra vinogradniško zborovanje ob 9. uri v prostorih g. Zavratnika. Na tem zborovanju se bodo določile vinske cene in se bo razpravljalo o zahtevah, ki jih je postavil novi viničarski red. Vabimo k udeležbi vse vinogradnike tudi iz drugih vinarskih okolišev v svrhu enotnega postopanja.

Ptuj. Okrajna organizacija mladine JRZ je imela v nedeljo, 17. septembra, lepo okrajno zborovanje. Skoraj vse občine ptujskega sodnega okraja so bile z več delegati zastopane. Obširno

Kamnica. Slov. kat. izobraževalno društvo otvori letošnjo igralsko sezono v nedeljo, 1. oktobra, ko vprizori ob treh popoldne v cerkveni dvorani Meškovo pretresljivo dramo »Pri Hrastovih«. Prijatelji naše prosvete vabljeni!

Ljutomer. Fantovski odsek kljub vsem težavam nadaljuje z delom za novo letno telovadišče, ki bo podobno majhnemu stadionu. Doslej je članstvo veliko žrtvovalo s prostovoljnim delom in so že glavni nasipi navoženi, ki bodo zadržali vodo v času povodnji. Katoliški dom dobiva vedno lepšo obliko. Zunanji prostor bo modern urejen za velike tabore in nastope. V dvorani je že zgotovljen nov pod in vsi notranji prostori so lepo in okusno prepleškani. Na vse prijatelje slovenske mladine se obračamo s prošnjo, da nas pri našem delu podprejo, da bo vsaj v gotovi meri napredoval naš starodavni Ljutomer.

Ljutomer. Dramatski odsek Prosvetnega društva otvori novo sezono v novo prepleškani dvorani Katoliškega doma za sedanjí čas primerno igro »Zakonec stavkajo«, katera je pona veselih prizorov. Igro režira naš priljubljeni komik g. Knupljež. Prva predstava bo v soboto, 30. septembra, ob osmih zvečer. Druga bo v nedeljo, dne 1. oktobra, ob treh popoldne. Vstopnina običajna, okrepcila v bifeju.

Boštanj ob Savi. V nedeljo, 1. oktobra, ob dveh popoldne bo prosvetno društvo priredilo tombolo v parku salezijanskega zavoda na Radni. Srečke so po 2 din. Pridite!

politično poročilo je podal g. Marko Kranjc. Celotno sliko o razvoju in organizaciji MJRZ na štajerskem je podal g. Melaher, član banovinskega odbora MJRZ, g. Majhen, predsednik okrajne MJRZ Ptuj, pa je govoril o stanju okrajne organizacije MJRZ. Zelo zanimiva in poučna je bila debata, v kateri je g. Marko Kranjc seznanil mladino z mnogimi važnimi političnimi in gospodarskimi vprašanji.

Sv. Barbara v Haložah. Dne 15. septembra so zažgali otroci slamo na hlevu posestnika Milošič Franca v Slatini. Zgorela je njegova viničarija in gospodarsko poslopje z novo prešo in vsa imovina viničarjeva, živež in pohištvo. Požar je preskočil tudi na sosednja poslopja Vidovič Marije in Gavez Terezije, ki so pogorela do tal. Rešili so samo živino in nekaj pohištva. Na Podstrešjih nahajajoči se živež in krma je zgorela. Pogorelci so razen enega brez vseh sredstev. Zavarovalnina je malenkostna, škode pa nad 50.000 din. Dve sosednji poslopji so z največjo muko rešili. Radi suše in pomanjkanja vode je bilo gašenje onemogočeno, četudi je prihitelo na pomoč veliko ljudi. Če se ne bi bil vilil dež, bi pogorela tudi še druga poslopja. Haložanom se nujno priporoča zavarovanje, ker je nesreča vnaprej nevidna. Oblasti pa zopet ponovno opominjamo, da se tem ubogim Haložam posveti vsa pozornost in skrb za preskrbo z vodo s tem, da se omogoči zgradba velikih cistern po haloških hribih za zbiranje vode, za gašenje požarov, za živino in za škropljenje, ker narod tu preveč trpi na pomanjkanju vode, ki jo mora po uro daleč nositi na hrbtu. Tudi dobre pitne vode ni več.

Sv. Barbara v Haložah. Tukajšnja sadjarska podružnica je te dni dobila kotel za kuhanje marmelade, in sicer po zaslugi raznih činiteljev. Mi se vsem skupaj in banksi upravi najlepše zahvaljujemo! Kotel stane 1600 din brez prevoznih stroškov in je popolnoma nov. Do sedaj še nimamo določil glede prispevkov, oziroma dajatev uporabnikov, vendar bo to določeno začasno, dokler ne dobimo pravih navodil. Kdor si hoče kuhati marmelado, si jo lahko kuha sam, za lastno rabo, ali pa za prodajo, ker bo tudi vojaški erar nakupoval ta izdelek. Kuhalo se bo noč in dan

Naši rajni

Sv. Peter pri Mariboru. Po večletni in hudi bolezní je lepo spravljena z Bogom odšla po večno plačilo skrbna gospodinja in dobra mati Jožefa Hajšek iz Metave, stara komaj 49 let. Pokopali smo jo pretečeno nedeljo ob obilni udeležbi župljanov, kjer je našla pri Materi božji na Gorci svoj zadnji zemeljski počitek. Rajna je bila rodom iz Makol. Naj počiva v miru! — Žalujočim naše sožalje!

Laporje. Martinšekovo staro mater nam je dne 11. septembra ugrabila neusmiljena smrt. Rajna Kavkler Terezija, 78 letna vdova v Hošnici, je bila zelo blaga in spoštovana žena, ljubljena od svojih sosedov, znancev, posebno še od svojih otrok, vnukov in sorodnikov. Dobri Martinšekovi družini izražamo naše sočutje, pokojnici pa želimo večni pokoj! — Na sedmini so nabrali za laporski farni dom 127 din.

Noršinci pri Ljutomeru. Kapi je podlegla 75letna vdovela posestnica Antonija Zemljič iz Noršinc. Blagopokojna je imela vedno odprte roke za vsakega, ki je potrkal v potrebi na njena vrata. Bila je dobra gospodinja, krščanska žena ter priljubljena in spoštovana od vseh, ki so jo poznali. Iz hvaležnosti so jo spremljali na njeni zadnji poti v obilnem številu njeni sorodniki, znanci in občani. Dobri rajni naj bo Vsemogočni večni plačnik! — Žalujočim naše sožalje!

pri vsakem vremenu, ker se lahko postavi kotel v lepem vremenu zunaj, v grdem pa v sušilnici. Prav tako se suši sadje noč in dan ter pri vsakem vremenu, ker ga je vedno dovolj pripravljene. Sušiti pripeljejo iz vseh krajev Slovenskih goric, Ptujja in Ptujškega polja do hrvatske meje in še s Hrvatskega. Vendar moramo zanimance obvestiti, da pridite prej vprašat, kdaj bi lahko pripeljali, ker mora priti vsak na vrsto po vrstnem redu, kot se je prijavil. Isto velja za domačine. Zdaj sušimo samo slive, hruške in jabolka pa bomo zopet, ko minejo slive. Suši se zelo dobro in je bil doslej še vsakdo zadovoljen, samo nezrelo sadje se ne obnese in tudi ne prevzamemo zanj odgovornosti.

Slovenjgradec. (Osební avto se je prekucnil v 5 m globoko strugo Pake.) V nedeljo, 17. septembra, se je okrog šestih zvečer zgodila pred sotesko Huda luknja hušja avtomobilska nesreča, ki pa k sreči ni zahtevala smrtnih žrtev. Seidl Frančiška in Orter Marija, obe iz Zagreba, sta se z novim osebnim avtom peljali v smeri iz Slovenjgradca proti Velenju. Pri Hudi luknji, kjer se sedaj dokončavajo obnovitvena dela, je cesta posuta z debelejšim kamenjem in je več ovinkov, ki so mestoma zelo ostri. Avto je šofirala Orter Marija. Vštric Šmonkarjeve žage je vozilo zadelo v obcestno škarpo, ker je odpovedal volan in šoferka ni mogla obvladati vozila. Ob žagi ima preko potoka lastnik žage naložene hlode. Po teh je zdrknil avto na drugo stran struge na oporni zid, od tu pa se je prekucnil v 5 m globoko strugo Pake na streho vozila, da so bila kolesa obrnjena navzgor. Potnici sta v smrtnem strahu kričali, ker ju je že zalivala voda in si nista mogli pomagati iz avta. Istočasno pa sta se v nasprotni smeri pripeljala Franc Zavašnik in Krebl Ivan iz Slovenjgradca. Takoj sta ustavila motorno kolo in hitela na pomoč ponesrečenkama, ki sta bili skozinskož premočeni. Zatem se je k sreči pripeljal z osebnim avtom tudi Slemenik Mihael iz Slovenjgradca, ki je obe poškodovanki prepeljal v slovenjgraško bolnišnico. Ugotovilo se je, da ima lastnica vozila Orter Marija

Nasvet radi pomanjkanja krmne

Letos je bila dalj časa huda suša in zaradi tega je občutno pomanjkanje krmne. Kdor se še spominja leta 1917, ve, da je bila takrat še hujša dolgotrajna suša. Zaradi nje sta vojaška in civilna oblast ukazali nabirati po gozdovih, grmovju in ob potokih razne vršiče in poganjke ter jih sušiti, da se s tem vsaj nekaj odpomore pomanjkanju krmne. To so marsikateri uvidevni gospodarji storili ter si s tem precej pomagali, ko so osušene vršičke narezali skupno s slamo, koruznico in z drugim.

Tudi letos bi bilo potrebno, da si gospodarji na enak način pomnožijo zalogo krmne. Zadnje deževje je precej oživelo rastline, da je še veliko lepih zelenih vršičev in poganjkov, ki se v šopkih lahko sušijo kakor fižol na vrtovih in drevju. Če ima kdo predsodek, da živina ne mara n. pr. jelševih ali drugih poganjkov, naj ji jih poskusi dati. Prepričal se bo, da živina to hlastno požre. Kakor razni vršički, tako so tudi robidnice (kopinje ali ostrožnice) in koprive zelo dobra krma živini. Opomniti je treba, da listje, ki je osušeno na vršičih, obdrži hranilno vrednost, a listje na zemlji je samo za steljo.

Kdor je količkaj uvideven, bo na predlagani nasvet zalogo krmne pomnožil.

Starejši ljudje se lahko spominjajo, da je bila n. pr. leta 1890 prav občutna suša s pomanjkanjem živeža in krmne. Enaka huda suša je bila leta 1917. Takrat so bili posestniki zelo zadolženi in živina ni imela nobene cene. Teleta so prodajali po 2—3 goldinarje. Marsikateri so doma zaklali teleta, meso spekli in shranili v začimbi. Vkljub slabemu stanju so marsikateri lahko miselno zapravili denar. Tako je neki kočar pripeljal krčmarju tele ter dobil 2 goldinarja in četrt litra vina. Pri krčmarju so bili baš takrat kvartavci. Pridružil se jim je tudi kočar. Kvar-tali so vso noč in kočar je izgubil ves denar. Drugo jutro se je vrnil domov in povedal srečujočim ga, kaj se mu je zgodilo ter pripomnil, da ta izguba še ni nič, ampak kaj bo doma žena rekla. Imel je šest malih otrok. Kukovič.

lažje poškodbe brez ran, sopotnica Seidl Frančiška ima pa na čelu rano z močnimi podplutbami. Avto je zelo poškodovan, ima razbite šipe, blatnike, luči in karoserijo, zlasti streha je vsa zvitna. Škode je okrog 10.000 din.

Sv. Lenart nad Laškim. Dne 18. septembra ob 13 se je vršilo premovanje selekcijske živine v Sv. Lenartu nad Laškim. Ocenjevalni odbor je bil sestavljen iz zastopnika banske uprave g. Gosaka, zveze selekcijskega društva inž. Koprivška, dr. Mazerja kot zastopnika okrajnega načelstva in gg. okrajnega kmetijskega referenta Zupana, okrajnega veterinarja dr. Malenška, zveznega molznega nadziralca Čaterja in rodovničarja selekcijske edinice g. Veber Karela ml. Premovanju so prisostvovali tudi načelnik zveze g. Turk, načelnik selekcijskega društva v Laškem g. Terbove in zastopnik okrajnega kmetijskega odbora g. Deželak. Na razstavnem prostoru so prignali člani selekcijske edinice skupno 48 glav živine, in to 2 plemenjaka, 41 krav, 4 telice in 1 bik. Oba bika sta dobila prvo nagrado. Izmed krav je dosegla 77 točk krava g. Bezgovška iz Velikih Grahovš, ostale krave od posestnikov: Knez Franca 74 točk, Planko Alojza in Deželak Franca iz Toroga 73 točk, Jager Avguština in Tovornik Alojza iz Lipnega dola po 70 točk. Izmed telic je dosegla prvo oceno telica g. Bezgovška iz Velikih Grahovš. Skupno je bilo razdeljenih med živinorejce 3600 din. To vsoto so prispevali: banska uprava, okrajni kmetijski odbor in domača občina. Za prvo skupino (biki) je

Kako si pomagajte v jeseni

Jesen je dosti dela na kmetih, treba je pridelke spravljati in pa zimsko setev pravočasno spraviti v zemljo. Tu in tam manjka delovnih moči in vprege. Kako si pomagajte?

1. Na vsak način je treba danes povdariti, da bolj kot kdaj treba, da kmetje delajo skupaj, da si pomagajo med seboj, kar le morejo. Da bi kakke ljudi iz mesta pošiljali, ne bi bilo morda dobro, četudi so nam nekateri pisali, da naj to zahtevamo objavimo.

2. Kjer zaradi ev. vprege le ne gre na noben način, naj občine to z dokumenti sporočijo srezu in vojaški oblasti. Posebno v nekaterih naših krajih je tako, da nimajo volov za vprego, ker so imeli le konje. S kravami delati ni mogoče, ker ni priprave za to. Tudi za državo je izredno važno, da se pridelki spravijo in ozimina vseje. Občine naj posredujejo!

Pred zaključkom lista došle vesti

Dvojna 20 letnica. Zadnje nedeljo je proslavilo Združenje trgovcev za mesto Celje 20 letnico svojega obstoja in 20 letnico, odkar načeljuje združenju občne znani, priljubljeni ter spoštovani celjski veletrgovca g. Rudolf Stermecki. Prvi podpredsednik Josip Jagodič je ob tej priliki častital jubileju za tolikoletno požrtvovalnost pri vodstvu združenja in mu je izročil lepo darilo uprave ter nadzorstva. G. načelniku in celjskemu združenju izreka k dvojnemu jubileju »Slov. gospodar« iskrene častitke!

Smrt v izredni starosti. V Mariboru v Ciril-Metodovi ulici je umrla v izredni starosti 97 let Julijana Veselova, vdova po inšpektorju državnih železnic. Rajnica je bila najbrž najstarejša Mariborčanka.

V mestu napadena in izropana. Zadnje nedeljo zvečer se je mudila 55 letna krošnjarjeva žena Ivana Kozljaničeva s svojim možem v neki gostilni ob Dravi v Mariboru. K zakoncema je prisel sedel neznanec ter pričel razgovor radi tega, da se je prepričal o večji vsoti denarja in hranilni knjižici, kar je imela žena pri sebi. Krog desete ure sta se podala Kozljaničeva proti domu skozi ozko Mesarsko ulico. Mož je odšel naprej, žena pa mu je sledila bolj od daleč po omenjeni ulici. Naenkrat se ji je pridružil oni moški iz obdramske krčme, jo zagrabil za vrat in vrgel na tla. Ko jo je osuval po celem telesu, ji je odvezel ročno torbico, v kateri je hranila 3050 din, ki jih je pred kratkim dvignila iz poštne hranilnice ter jih je namenila za izdatke v toplicah.

Iz šoferske strasti poškodovani tuj avtomobil. Franc Zelenko, 22 letni tekstilni delavec, je opazil v soboto zvečer v Cafovi ulici v Mariboru nezaklenjen in prazen avto. Zelenko, dasiravno mu je bilo šofiranje španska vas, je sedel v avtomobil in pogljal motor. Na Zrinjskem trgu je že zadel v drevo in ga prelomil z avtomobilom, kateri se je spredaj čisto razbil in znaša škoda, katero trpi lastnik, industrijalec Jurij Polak, 50.000 din. Strastnemu »šoferju« se ni zgodilo nič hudega.

Huda žena. V mariborsko bolnišnico se je za-tekla 57 letni posestnik Jožef Markeš iz Zikarcev v Slov. goricah. Mož je izpovedal pri zaslišanju, da ga je obdelala doma z vilami po celem telesu njegova žena, ker ji ni hotel dati žganja.

Prometna nesreča. Zadnje soboto sta trčila v Poljčanah 20 letni kolesar in delavec Jože Majhenič, uslužben na Magerlovi žagi v Poljčanah, ter tovorni avtoprevoznik iz Studencev pri Ma-

riboru. Tovorni avtomobil je bil naložen z gramozem iz Lovnika pri Poljčanah za Maribor. S stranskega kolovoza je privozil na kolesu na cesto Majhenič. Kljub zaviranju na obeh straneh je vrglo kolesarja pod avto, kojega kolo mu je popolnoma zdrobilo desno nogo. Ponesrečenega fanta je prepeljal avtoprevoznik v mariborsko bolnišnico.

Podlegla poškodbam, katere ji je prizadejal kolesar. Do nezvesti je povozil v Mariboru neznan kolesar pred 11 dnevi zasebnico Uršulo Božiček iz Levstikove ulice. Povožena je podlegla poškodbam v noči na ponedeljek v mariborski bolnišnici.

Hiša pogorela. V Jarenini je zgorela 30.000 din vredna hiša posestnice Terezije Lorbec.

Kozolec zgorel. Iz Celja poročajo: Zadnje soboto zvečer ob pol desetih se je pojavil ogenj iz kozolca kmeta Pirnata, po domače Neteža. Ogenj je zajel hipoma celo poslopje in ga je uničil do tal. Velika škoda je le delno krita: z zavarovalnico.

Nesreča zaradi zdvijanih volov. Pri Sv. Krištofu nad Laškim so zdvijali z vozom voli in je padel pod voz 58 letni Jakob Krašek, ki si je zlomil desno nogo in je dobil tako hude poškodbe, da so ga prepeljali nezavestnega v celjsko bolnišnico.

Drzen vlom v trgovino. Zadnje soboto v zgodnjih jutranjih urah je bil izvršen vlom v trgovino »Pri Tončeku« v Retečah pri Škofji Loki. Vlomljena so bila vrata na glavno cesto, ki je sedaj radi vojaštva tudi v noči zelo prometna. Trgovcu Antonu Strahu je bilo ukradenega raznega blaga za 15.000 din in 800 din gotovine. Za natovorjenje blaga so vzeli lopovi iz trgovine 4 velike gorske nahrbtnike.

Oplenjena kmečka hiša. Zadnje soboto popoldne ni bilo pri posestniku Janezu Ziherlu na Trati pri kolodvoru v Škofji Loki nikogar doma, ker so izkapali domači krompir. Odsotnost je izrabil neznanec, ki je našel ključ od vrat pri oknu in si je nabral v sobi 3000 din gotovine in izginil. Velika sreča, da tat ni zadel na gospodarjevih 10 tisoč din.

»Kako naj si uredimo naše domove za obrambo pred letalskimi napadi« je naslov brošure, ki jo je spisal ing. Stanko Dimnik in jo je izdal in založil Komite tehničnega dela v Ljubljani. — Brošura vsebuje praktična navodila za napravo zaklonišč pred letalskimi bombami. — Knjiga se bo dobila v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

bilo določenih 500 din, za drugo (krave) 2785 din, za tretjo (telice) 290 din in za četrto (mlada živina) 60 din. Pred razdelitvijo nagrad je zastopnik banske uprave g. Gosak opozoril navzoče na nekatere nedostatke, ki jih delajo včlanjeni živinorejci in je posebno poudarjal dejstvo, da člani premalo vzrejajo mladine ter se mora ta nedostatek na vsak način odpraviti. H koncu je povzel besedo g. Turk, ki je pozdravil navzoče v imenu zveze, želeč članom, da bi se pri naslednjem premovanju pokazali še lepši uspehi.

Sv. Križ pri Belih vodah. Na rožnovensko nedeljo, 1. oktobra, bo velik romarski shod pri Sv. Križu. V soboto zvečer ob 18 bodo večernice: pridiga, pete litanije z blagoslovom in spovedovanje. Po večernicah bodo belovoški člani in članice FO in DK igrali pri cerkvi misterij »Sle-hernik«. V nedeljo bo prvo sv. opravilo ob 6, drugo ob 10. Častilci Sv. križa, pridite od blizu in daleč na to prelepo božjo pot! — Prihodnji romarski shod bo v petek, 3. novembra, dušni petek.

Kmečka trgovina

Kaj mora imeti pred očmi kmečki gospodar z ozirom na vojno stanje v Evropi?

Čeprav smo v strogi nevtralnosti, je gotovo, da bodo vojne razmere vplivale na naše gospodarstvo, če ne zaradi drugega, pa zaradi naše zunanje trgovine. Mi uvažamo iz bojujočih se držav razne proizvode, gotovo blago in surovine, posebno pa tkanine. V bojujoče se države pa izvažamo les in naše kmečke proizvode. Dogodilo se bo, da ne bomo mogli tako lahko uvažati kot smo doslej, pa tudi naš izvoz bo naletel na težave. To pomeni, da se v bodoče za dobo treh let (lahko pa tudi še dalj) moramo pobrigati, da svoje glavne življenjske potrebščine dobimo doma. Predvsem velja to za kmečka gospodarstva, ki morajo doseči kar največjo gospodarsko neodvisnost od tujine. Vsak kmečki gospodar naj se briga v prvi vrsti, da si hrano in vse ostalo, kar potrebuje v hiši, preskrbi na svojem posestvu. To velja zlasti za preskrbo z obleko. Zato naj vsak seje čim več lana in konoplje, ker bo to potreboval ne samo za svojo družino, ampak tudi za prodajo. Isto velja za volno. Ko ne bo več avstralske volne, bo našim tovarnarjem dobra tudi domača volna.

Druga skrb, ki naj preveva kmečkega gospodarja, pa mora biti, da se v vasi čim bolj organizira medsebojna pomoč, sodelovanje in pomaganje med sosedi, da si bo vsaka vas pomagala in oskrbovala sama v primeru potrebe bratske in sosedsko. Kar nima eden, naj nadomesti drugi — in obratno. Vso pozornost je treba posvetiti domačemu gospodarstvu in potrebam vasi. Vse navedeno naj ima vsak kmečki gospodar stalno pred očmi, če noče, da se njegovo gospodarstvo zamaje in da družina ne bo v nepravilnih.

Najprej sebi, potem drugim

Kadar je svet v vojni, je dvig cen in draginja neizogibna. Da se naša država pred tem obvaruje in založi z dovoljnimi rezervami, potrebni za domače potrebe, je stavljen pod državno nadzorstvo skoraj ves naš izvoz. Nadzorstvo izvršuje devizni odbor Narodne banke, pri izvozu pšenice Prizad, izvoz živine pa nadzoruje Zavod za pospeševanje zunanje trgovine. S tem se hoče preprečiti, da bi se predmeti, ki se z ozirom na mednarodni položaj težko dobe iz tujine, izvažali v taki meri, da bi pri tem trpelo pomanjkanje prebivalstva naše države. Nadzorstvo se pa izvaja tako, da ne bo motenj v dosedanjih trgovskih odnošajih z drugimi državami. Zato se nadzorstvo izvoza ne sme smatrati kot prepoved izvoza, ampak bo vplivalo obenem še na večjo varnost in informiranost izvoznikov z ozirom na plačilo in povpraševanje. Z nadzorstvom se pač hoče v glavnem uravnati potrebe prebivalstva po industrijskih izdelkih in po onih živilih, ki se jih je v letošnjem letu malo pridelalo.

Trgovina z Nemčijo in Italijo

Kar se tiče trgovine z Nemčijo, je največja ovira dolg Nemčije naši državi na blagu, ki znaša nad 200 milijonov dinarjev, radi česar so izvozniki jako previdni. Ker se je bil izvoz že skoraj popolnoma ustavil, je vendarle Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu uredil stvar tako, da bomo v bodoče lahko v Nemčijo izvozili tisoč živih svinj na teden in dve sto glav goveje živine, dočim smo pred izbruhom vojne izvozili tri tisoč svinj na teden in 250 glav goveje živine. Ker se bo pa denar dobil šele v treh do šestih mesecih po izvozu (kliring), je dvomljivo, če bodo izvozniki riskirali izvoz spričo sedanjega stanja.

Nasprotno se pa naši izvozniki zelo zanimajo za Italijo, posebno, ker mi Italijanom dolgujemo okrog 135 milijonov dinarjev, radi česar dobe izvozniki od naše države za izvoženo blago denar takoj. Na teden se izvozi v Italijo okrog 40 vagonov ali blizu 600 glav goveje živine. Pričakuje se pa, da se bo trgovina z Italijo še povečala in v ta namen je tudi šel v Rim ravnatelj naše Narodne banke g. Belin.

Trgovina z lesom

Ker je v sedanjem času velika nevarnost, da bi tuji trgovci blaga v redu ne plačevali, so sklenili lesni trgovci, da morajo tuji trgovci blago plačati prej, preden se odpolje iz države. Drugače je pa pri lesu v sedanjem času pri izvozu

še najmanjša nevarnost in so tudi razmere na lesnem trgu za nas ugodne. Naš najvažnejši kupec je Italija, ki ni šla v vojno in tudi iz bivše Avstrije ne dobiva več lesa. V kratkem bo pa prišlo tudi do trgovskih pogajanj z Anglijo in Francijo. Znano je, da Angleži potrebujejo mnogo lesa, posebno, ker je radi vojne znatno zatal uvoz lesa v Anglijo iz severnih držav in Rusije. Naša zahteva je pri tem seveda varnost prevoza in takojšnje plačilo. Angleži potrebujejo predvsem rezan les od iglavcev.

Kar se tiče nemškega trga, Nemci sicer zahtevajo, da bodo ohranili svoj lesni uvoz z vsemi državami, toda pri tem je pač tako kot med sosedi na vasi, kjer tistemu, ki že kaj dolguje in je prezadolžen, nihče prav rad ponovno ne posoja ali prodaja, ker ne ve, če mu bo sosed mogel plačati.

Cene goveje živine

Voli. Celje 4—5 din, Gornjigrad 3.75—4.50 din, Krško 4.50—5.50 din, Ljubljana prvovrstni 5.50 do 6 din, ostali 4—5 din, Črnomelj prvovrstni 5 do 5.50 din, drugovrstni 3.75—4.50 din kg žive teže.

Krave. Celje 3.50—4.50 din, Gornjigrad 3.75 do 4.50 din, Krško 3.25—3.50 din, Ljubljana 3.50 do 4.50 din, klobasarice 2.50—3 din, Črnomelj 3.50 do 4.50 din kg žive teže.

Telice. Celje 4—5 din, Gornjigrad 4.75—5 din, Krško 4—5.50 din, Ljubljana prvovrstne 5.50 do 6 din, ostale 4.50—5 din, Črnomelj 4.50—5.25 din 1 kg žive teže.

Teleta. Celje 4.50—5 din, Gornjigrad 5—6 din, Krško 5—6.50 din, Ljubljana 6—7 din, Črnomelj 5.50—6.50 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov stare 70 do 90 din, 7—9 tednov 95—120 din, 3—4 mesece 150 do 230 din, 5—7 mesecev 300—420 din, 8—10 mesecev 430—510 din, 1 leto stare 700—900 din komad, 1 kg žive teže pa 6—8.50 din. Na ptujškem sejmu so bili 6—12 tednov stari pujski po 56—120 din komad, 1 kg žive teže pa 6—6.25 din.

Pršutarji (proleki). Ptuj 6.50—7 din, Celje 6 din, Gornjigrad 9 din, Krško 6—7.50 din, Ljubljana 8—9 din, Črnomelj 7 din 1 kg žive teže.

Razgovori z našimi naročniki

Ustanovitev nabavne in prodajne zadruge. P. P. Ustanovili bi radi gospodarsko nabavljajlo in prodajno zadrugo, a ne veste, kako bi pri tem postopali. — Za ustanovitev zadruge se mora izjaviti najmanj deset svojcepravnih oseb, ki se imenujejo ustanovitelji. Ustanovitelji podpisujejo v dveh izvodih ustanovitveno izjavo; en izvod ostane pri zadrugi, drugi se pa pošlje Zadržni zvezi. Ustanovitelji skličejo ustanovno skupščino z dnevnim redom: 1. Posvetovanje o ustanovitvi zadruge; 2. sprejem pravil; 3. volitev upravnega in nadzornega odbora in namestnikov; 4. raznoterosti. Eden izmed ustanoviteljev otvori skupščino in ugotovi, da je sklepna. Nato se volijo predsednik, zapisnikar in dva overovitelja. Zapisnikar naj poskrbi, da se še pred pričetkom razprav sestavi v treh izvodih »seznam ustanoviteljev in naknadno vpisanih združnikov«, ki so na skupščini navzoči. Nadaljnji potek skupščine je razviden iz tiskovine »Zapisnik o ustanovni skupščini«, ki Vam jo istočasno pošljemo po pošti. Če se ustanovitelji odločijo, da se zadruga ustanovi, se preide na posvet o pravilih. Najbolje bo, da sprejmete pravila v obliki, kakor jih je izdala Zadržna zveza v Ljubljani. Izvod Vam pošljemo. Na praznih mestih jih je treba primerno izpolniti. Naziv zadruge naj se na vseh tiskovinah piše ravno tako, kakor se določi v pravilih. Za člane upravnega in nadzornega odbora naj se določi enega ali dva namestnika. Pravila se morajo izstaviti v treh izvodih. Vse tri izvode morajo vsi ustanovitelji na koncu pod datumom lastnoročno podpisati. Zapisnik o ustanovni skupščini se sestavi v treh izvodih. Podpisati ga morajo predsednik skupščine, zapisnikar in dva overovatelja. Seznam lastnoročnih podpisov članov upravnega odbora se sestavi v enem izvodu. S to listino gredo odborniki k okrajnemu sodišču, kjer dajo legalizirati svoje

Debele svinje (špeharji). Ptuj 7.25—7.75 din, Celje 6 din, Gornjigrad 10 din, Krško 7—9 din, Ljubljana domači 9—9.50 din, sremski 10.50 do 11 din, Črnomelj 8.50 din 1 kg žive teže.

Tržne cene

Žito. Vinkovci: pšenica 135—138 din, ječmen 125—130 din, stara koruza 112—115 din, beli fižol 230—240 din 100 kg.

Krompir. Maribor 75 din, Ptuj 75 din, Celje 100 din, Gornjigrad 100 din, Krško 75—100 din, Ljubljana 100—125 din, Kranj 75 din, Črnomelj 100 din, Jesenice 100 din, Vinkovci 50—75 din 100 kg.

Krma. Seno: Maribor 80—85 din, Ptuj 50 do 75 din, Celje 70 din, Gornjigrad 60 din, Krško 75—80 din, Ljubljana 65—90 din, Kranj 75 din, Črnomelj 80—100 din, Jesenice 90 din stot. — Detelja: Maribor 100—110 din, Celje 90 din, Krško 75—80 din, Kranj 50 din stot. — Slam: Maribor 40 din, Ptuj 25 din, Celje 40 din, Gornjigrad 40 din, Krško 20—25 din, Ljubljana 30 din, Kranj 50 din, Črnomelj 25—30 din stot.

Drva. Celje 70 din, Gornjigrad 40—80 din, Krško 50 din, Ljubljana 110 din, Črnomelj 50—60 din kubični meter.

Vino. Navadno mešano pri vinogradnikih v celjski okolici 4—5 din liter, v okraju Gornjigrad 4—5 din, v krškem okraju 4—5 din, v črnomeljskem okraju 5 din liter. Žganje iz letošnjih sliv je v Rumi v Slavoniji po 3—4 din liter.

Grozdje. Maribor 3—5 din, Ruma v Slavoniji 1.50—2 din kilogram.

Jabolka. Maribor 2—4 din, Celje 1.25—1.50 din, Krško 0.75—1 din, Ljubljana 1.50—4 din, Kranj 3—5 din, Črnomelj 1.75—2.50 din kg.

Hruške. Maribor 3—5 din, Krško 0.75—1 din, Ljubljana 3—6 din, Črnomelj 2—2.50 din kg.

Perutnina. Kokoš 20—30 din, piščanec 9—30 din, gos 30—35 din, puran 35—40 din, raca 12 do 16 din na mariborskem trgu.

Sejmi

2. oktobra živinski: Ormož, Slovenjgradec, Blanca — 3. oktobra tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Ptuj — 4. oktobra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski: Jurklošter, Sv. Lenart v Slov. goricah, Žalec; živinski in kramarski: Turnišče — 5. oktobra tržni dan: Turnišče — 6. oktobra svinjski: Maribor; živinski in kramarski: Pišce — 7. oktobra svinjski: Križevci, okraj Murska Sobota, Brežice, Celje in Trbovlje.

podpise, pri čemer se lastnoročno podpisujejo v petem stolpcu. Ko so vse te listine pravilno izpolnjene, se napravi prijava okrožnemu sodišču za vpis zadruge v združni register. Na prvi strani se napiše ime, poklic in prebivališče predsednika upravnega odbora in naziv zadruge. Na naslednji strani se pri točki »predmet poslovanja« prepiše iz pravil § 2. Protij koncu se navede ime, poklic in prebivališče vseh članov upravnega odbora. Na koncu podpisujejo to prijavo vsi člani upravnega odbora. Prijavo in vse priloge predložite Zadržni zvezi, oddelku v Mariboru, Miklošičeva cesta, v pregled. Če bo vse v redu, bo Zadržna zveza sama poslala prijavo in priloge okrožnemu sodišču. — Glavna ugodnost, katere so zadruge deležne, je ta, da jim ni treba plačati davkov.

Dot. N. R. Odgovor na vprašanje pod to značko je bil objavljen v »Slov. gospodarju« z dne 30. avgusta 1939.

Pravice bivših borcev. J. š. Nek bivši borec je dosegel z raznimi prošnjami razne davčne olajšave. Vprašate, ali pritičejo bivšim borcem olajšave glede plačila davkov, glede zaposlitve, sprejema v državno službo in podobno. — Bivši borci, čeprav so revni ter so že v Avstriji bili navdušeni Jugoslovani, nimajo po obstoječih zakonih nikakih predpravil v smeri, kakor jih omenjate — razen, ako so dosegli priznanje dobrovoljstva. Koroški in Majstrovci borci doslej tega priznanja še niso dosegli, delajo pa še vedno na tem, da bi ga dosegli.

Mati se odselila — toži na plačilo vzdrževalnine. V. F. Kupili ste posestvo od matere, pri čemer si je mati izgovorila preužitke, in sicer hrano in stanovanje v prodani hiši. Mati se je pred kratkim odselila, šla je k hčerki, Vas pa toži na plačilo 400 din mesečne vzdrževalnine. — Ako si mati v pogodbi ni izrečno izgovorila pra-

vice, da se sme od Vas poljubno odseliti ter da ji morate v takem primeru plačati vzdrževalnino v denarju, tedaj niste dolžni plačevati ji vzdrževalnino, odnosno se sme mati odseliti le, ako ji je bivanje v Vaši hiši otežkočeno. Ako se je mati odselila iz razloga, ker je res niste v redu oskrbovali, tedaj ste ji dolžni plačati primerno odškodnino za nazaj, vnaprej pa niste dolžni plačevati denarnega nadomestka za izgovorjeno hrano.

Hasnovanje kuhinje in peči brez zadevnega dogovora. A. M. Ob priliki, ko ste od staršev prevzeli posestvo, so si starši točno izgovorili posamezne preuzitne pravice in so se v pogodbo napisale. Starši si sedaj laste pravico uporabljati kuhinjo ter peč, čeprav se o tej pravici ni nič govorilo niti napisalo. — Ako so se res vse pravice točno in izčrpno dogovorile in zapisale, tedaj bi imeli Vi pravico zabraniti staršem uporabo kuhinje in peči. V primeru, da starši v sobi, kjer bivajo, nimajo peči, odnosno se tamkajšnja peč kuri iz kuhinje, bi morali seveda dopustiti, da si starši v kuhinji zakurijo peč, ker je jasno, da ne bodo v svoji sobi na stare dni zmrzovali in zadevne pravice ni bilo treba izrečno dogovoriti, ker je samo ob sebi razumljiva. Ne glede na to Vam svetujemo, da napram staršem raje odnehate.

Tujezemec odbornik delavske organizacije. H. Niso nam sicer znana pravila delavske organizacije, ki jo omenjate, in ne vemo, da-li sprejema kot člane le jugoslovanske državljanke. Kolikor pa vemo, organizacije, odnosno društva navadno nimajo v svojih pravilih določbe, da sprejemajo kot člane le jugoslovanske državljanke. Ne glede na to bo dotični odbornik, čeprav bi mu bilo odborniško mesto odvzeto, skoro gotovo kot naveden član ravno tako agitiral za svojo organizacijo kot doslej.

Vknjižba na občinsko hišico v Mariboru. R. Š. Vaš brat bi rad kupil občinsko hišico v Mariboru ter Vas prosi za posojilo. Vi bi mu posojilo dovolili, a le pod pogojem, ako se zamore na kupljeno hišico vknjižiti zastavna pravica v zavarovanje Vaše posojilne terjatve. — Mestna občina pri prodaji občinske hišice ne dovoli vknjižbe lastninske pravice na kupca vse dotlej, dokler niso vse anuitete, odnosno vsa kupnina izplačana. Do tedaj ostane hišica vpisana v lasti mestne občine. Radi tega se ne more vknjižiti nikaka zastavna pravica za terjatev zoper kupca. Edina možnost, da se nekoliko zavarujete, pa bi bila ta, da Vam kupec-posojiljemalec odstopi svojo pravico zoper mestno občino na izročitev hišice v last po popolnem izplačilu kupnine.

Krava prodana brez živinskega potnega lista — kazni. F. K. Ustno ste se s kupcem dogovorili, da mu prodate kravo za določeno ceno, da boste dali živinski potni list prepisati na njegovo mater in določili dan, kdaj bo prišel kupec po kravo. Kupec je prišel po kravo dva dni pred dogovorjenim datumom, obvestil je sicer predhodno o tem Vašo ženo in slednja Vas, a Vi ste mislili, da kupca ne bo, niste uredili prepisa lastništva v živinskem potnem listu in tako je kupec kravo odgnal in živinski potni list odnesel brez vpisa prenosa lastnine. Finančni organ je ob opravi pri kupcu zahteval, naj mu pokaže živinski potni list navedene krave in ko je ugotovil, da zadnji prenos lastnine ni vpisan, je zadevo prijavil in kupec je bil kaznovan na plačilo 99 din. Sedaj zahteva kupec od Vas, da prispevate h kazni 50 din ter Vam grozi s tožbo. — Pravilno je sicer Vaše mnenje, da mora kupec skrbeti, da je živinski potni list v redu. Živinski potni list je namreč potrjeno o lastnini, izvoru in zdravju izvestne živali. Ker pa določa zakon o odvracanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni, da mora lastnik imeti živinski potni list za vsako žival, če prenese lastninsko pravico do te živali na koga drugega, izhaja iz tega, da je predvsem Vaša dolžnost, da v potnem listu zabeležite prenos na novega lastnika, odnosno kupca. Z ozirom na Vaš nadaljnji ugovor, zakaj je kupec kravo prevzel, preden je bil živinski potni list v redu, nastane vprašanje, ali ste bili Vi kakor koli ovirani oskrbeti prepis lastnine že za, oziroma v soboto (dan fakičnega prevzema), ali pa Vam bi bilo bistveno lažje oskrbeti prepis šele za ponedeljek (dan prvotno dogovorjenega prevzema). Ako nimate pametnega izgovora za to, zakaj niste prenosa lastnine oskrbeli že v soboto, Vam svetujemo, da raje plačate polovico kazni, zlasti ker za razmeroma majhen znesek Vam najbrž ni vredno hoditi na sodišče, odnosno biti tožen. V eventualni pravdi bi morali Vi plačati le morebitne prične lastnim pričam; drugih stroškov Vam ne bi trebalo plačati in še prične bi Vam moral tožnik povrniti, ako bi

pravdo zgubil. Kupčevih groženj radi plačila stroškov se Vam torej ni treba bati — seve, ako po gorenjem upate, da bi pravdo on zgubil.

Hasnovanje brajd v izgovorjenem vrtu. A. L. Ko ste prodali svoje posestvo, ste si izgovorili stanovanje, vrt in njivo. V vrtu se nahajajo brajde z izabelo. O brajдах se ni pri pogodbi nič govorilo. Vprašate, kdo ima pravico do brajd, odnosno grozdja. — Ako rastejo brajde res v vrtu, pritiče pravica hasnovanja Vam. Kaj drugega bi bilo, ako bi brajde tvorile plot, oziroma bi bile postavljene nad plotom. V tem primeru bi Vam po našem mnenju pritikal polovica grozdja.

Sprejem v orožniško službo. S. M. V orožniško službo se sprejemajo kandidati brez predhodnega natečaja, radi česar prošnjo za sprejem lahko vsak čas vložite; oddajte jo kar najbližji orožniški postaji. Od kandidata, odnosno prosilca se zahteva, da izpolnjuje sledeče pogoje: 1. da je naš državljan; 2. da je odslužil rok v stalnem kadru v glavnih vrstah orožja, vojske ali mornarice; 3. da je telesno in duševno zdrav in najmanj 164 cm visok; 4. da je samski, ali vdovec brez otrok, ali sodnijsko ločen od žene brez otrok; 5. da je neoporečnega vedenja in neomadeževane minulosti; 6. da ni starejši od 30 let; 7. da je zmožen čitanja in pisanja; 8. da se pisмено obveže ostati pri orožništvu najmanj tri leta in služiti tam, kamor se odredi; 9. da mu državna služba, če je že bil v njej, ni prestala pred vstopom v orožništvo po točkah 1., 2., 7., 9. ali 10. člena 104. zakona o uradnikih.

Agrarna zemlja. D. B. Želite vedeti, kam bi se bilo obrniti, da bi se Vam dodelila agrarna zemlja, katero bi odplačevali v obrokih. — Kolikor nam je znano, je vsa agrarna zemlja že razdeljena. Zanesljivejša pojasnila boste dobili pri banski upravi v Ljubljani, oddelek za agrarno reformo.

Davek na poslovni promet. Odbitki? I. B. Od davčne uprave ste dobili predpis davka na poslovni promet od lesa, katerega ste prodali leta 1938. Vprašate, ali imate pravico odbiti Vaše stroške pri sečnji lesa, obsekavanju (tesanju?) ter prevozu lesa do železniške postaje, tako da bi plačali 3% davek le od ostanka dobljene kupnine. — Pri odmeri navedenega davka vzame davčna uprava za podlago kupnino, katero ste dobili in nimate pravice do nikakih odbitkov. Zgodi se celo lahko, da vzame davčna uprava za podlago vrednost prostornega metra lesa v znesku 120 do 140 din, ako bi bila v kupoprodajni pogodbi navedena nižja cena in bi bil podan sum,

Kupujte samo
**CROATIA
BATERIJE**
ker so najboljše
zato najcenejše

da se je to zgodilo z namero, zmanjšati osnovno za odmero davka na poslovni promet. Opozarjamo Vas, da Vam navedenega davka ni treba plačati, ako prodajate le hlode; plačati ga je treba le pri prodaji tesnega ali razžaganega lesa.

Poroka z upokojenim orožnikom — pravica do pokojnine. O. R. Poročili ste se z upokojenim orožnikom in vprašate, ali Vam po njegovi smrti pritiče pravica do pokojnine. — Navedena pravica Vam pritiče, pa tudi zakonitim in pozakonjenim otrokom. Drugače bi bilo, ako bi bil Vaš mož tako zvani staroupokojenec, to se pravi, upokojen še za časa prejšnjega zakona.

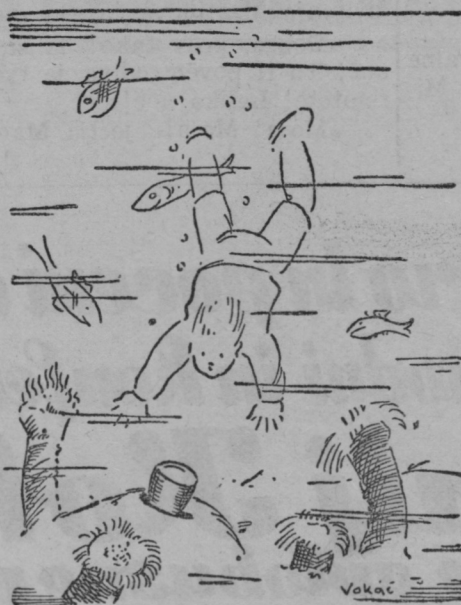
Posiljatev motornega kolesa iz Nemčije v Jugoslavijo. A. K. Ni treba, da bi pošiljko naslovili na carinsko postajo ter tja poslali kake dokumente, marveč jo lahko naslovite kar na osebo, kateri ga nameravate poslati. Dokumente pošljite slednje navedeni osebi, in sicer uverenje o poreklu motornega kolesa (dobili boste to uverenje pri pristojni trgovski zbornici v Nemčiji) ter račun, ki bi moral biti izstavljen od trgovca-prodajalca na ime naslovnika v Jugoslaviji. Ko bo dobil naslovnik avizo, da je motorno kolo prispelo, naj carinarnici predloži navedena dokumenta. Najbrž se bo moral obrniti na kakega carinskega posrednika, ker je zadevna procedura precej težka. Carine bo plačati v višini približno ene četrtine vrednosti motornega kolesa. Ako ne boste predložili računa ali pa se bo zdelo carinarnici v računu navedena cena morda prenizka, lahko carinarnica sama opravi ocenitev. Ako ne boste oskrbeli uverenja o poreklu motornega kolesa, bo treba plačati mnogo višjo carino, in sicer 44% vrednosti motornega kolesa. — Naša Narodna banka plačuje klirinške marke momentano po 14.30 din. Kako jih bo plačevala v bodoče, odnosno ali vsaj še vedno nad 10 din, ne moremo prorokovati; odvisno je to od tečaja marke na borzi, odnosno tamošnjemu valovanju tečaja.

Našim malčkom

ZLI DUH V STEKLENICI

(Konec)

Ker pa je ravno ob istem času kuhar stresel polno košaro kuhinjskih odpadkov v morje, so vsi morski psi planili na ostan-

ke in tako se je lahko Salif od njih neopazen potopil na dno morja. In res, tam do polovice v pesku je ležala steklenica! Ni pa bila to steklenica z dobrim vinom, am-

pak ona s pred tisoč leti zaprtim duhom. Vesel in srečen zgrabi Salif steklenico in jo prinese srečno na ladjo.

Kralj Barabaš vzame steklenico in ukaže vojaku, ki je stražil v bližini: »Zaprte tega nepazljivega fanta za tri dni v prostor za jadra, da bo bolje pazil na svoje delo!« Potem vzame kozarec in se pripravi, da odpre steklenico. Ali komaj je to napravil, je že v tistem hipu planil duh iz steklenice v veliko začudenje vseh navzočih. Že predolgo ni mogel izvršiti nobenega zlobnega dela. Zato se je sedaj požuril, da vse nadomesti. Njegovo prvo delo je bilo, da je zavil Barabaši vrat. Nato je prišel na vrsto kapitan in potem vsi ostali, katere je dobil hudi duh na krovu. Drugega za drugim je vrgel v morje in to je dobro došlo nenasitnim morskim psom! Nato je žvižgajoč in smejoč se zginil za oblaki. Nobenemu ni prizanesel hudobni duh, samo kraljevih otrok ni našel, ker so bili zaprti.

Princu Salifu se je zdelo čudno, kako da je sedaj na krovu naenkrat tak mir in posrečilo se mu je, da je rešil sestri in sebe.

Tri dni so brez krmilarja blodili po morju okoli, nakar so jih našle ladje njegovega očeta, katere je oče razposlal, da jih rešijo. Od tistega časa ni nihče več videl hudobnega duha, ki je bil svoj čas zaprt v steklenici.

Avgust Šenoa:

Berač Luka

15

Povest iz vaškega življenja

»Ej, za koga pa hočem? To bržkone veste, da sem vam prijatelj.«

»Seveda, seveda.«

»Plača je sto forentov. A bogme je vredna sto bankovcev.«

»Kako?«

»Veste, kaj je odgovorila magistratska gospoda. Kaj? To staro kljuse Pavlekoviča bomo vpregli v voz! No, v tem primeru bi bilo poljsko čuvajstvo kmalu v blatu.«

»Vrag po njih! Sedaj — — uh!« škrtne Pavlekovič.

»Drugi bi vam dali poljsko čuvajstvo.«

»Kateri drugi?«

»Eh, kateri bi namesto teh prišli.«

»Mar li hočejo ti oditi?«

»Morda.«

»Kako?«

»Ako bomo pametni.«

»Kakšna naj bo ta pamet?«

»Pri vladi so jezni na magistrat, niti cesar noče ničesar znati o njem.«

»Ah!«

»Če vam rečem, niti cesar.«

»E, vidite! A kako bi se dalo pomagati?«

»Izvolili bomo druge, naše poštene ljudi, kateri se bodo zavedali, koliko je vreden kum Pavlekovič.«

»Pa dajmo!«

»Mi hočemo. Ste li slišali! Vi imate v vasi dovolj ljudi za seboj, nekaj kumstva, nekaj sorodstva.«

»Imam, hvala Bogu.«

»In ti ljudje imajo glasovalno pravico.«

»Imajo.«

»Zaarate jih za novo gospodo.«

»S čim?«

»Eh, ne bojte se, še bo denarja. Vsak glas desetak. Ste slišali?«

»Ah!«

»A vi petdeset.«

»Eh da!«

»Bog in bogme! I poljsko čuvajstvo bo vaše.«

»Pa hajdi! Bi ne bilo napačno.«

»No, ali hočemo?«

»Hm! Veste...«

»Petdeset in poljsko čuvajstvo!«

»O tem pač govoriva, ali...«

»Če vam rečem. Vidite, jaz nimam glasovalne pravice, pa evo, tudi jaz sem prejel aro!« reče Mikica in potegne iz žepa zmečkani petak.

»Hm! To bi že bilo nekaj.«

»Potem bi se mogel človek pravdati radi slive.«

»Bi.«

»Eto! Ali hočete? Dajte roko,« sili Mikica, prožeč mu desnico.

Kmet okleva.

»No, no! Ali hočete?«

»Pa da, pasja duša!« vzklikne čez nekaj časa Pavlekovič in udari z dlanjo v dlan pisarja.

»Drži?«

»Drži, kakor da je zapisano.«

»Živijo! No, naj se Martin veseli!«

»Naj se le veseli!«

»A da! Pa kako je s fiškalom?«

»Najeti hočem fiškala, saj zmoremo.«

»Resnično lahko. Dajte mi polnomoč. Ha, resnično, tu-le v žepu imam prazno. Dajte pero in črnilo!«

Kmet prinese zahtevano.

»Sedaj se podkrižajte,« reče pisar in potisne kmetu pero v roko. Pavlekovič se podkriža. Mikica mu iztrga papir in podpiše svoje ime.

»Tako,« se nasmehne Mikica. »Sedaj si gotov, dragi Martin. Slivo boš pomnil do zadnje ure. Pasja duša! Do cesarja pojdemo, ako bo treba.«

Stlači polnomoč v žep, se napije in nadaljuje:

»Sedaj, kumek, zberite ljudi za novo gospodo! Bo jedače in pijače, če Bog da. Bog živi novega poljskega čuvaja!« dvigne Mikica vrč. »Ej, kum, ker se tako razumeva, pobrativa se!«

»V imenu božjem, pobrativa se!« Oba skočita pokoncu, se prekrižata, izpijeta vrča in poljubita.

»Živijo, brat Mikica!«

»Živijo, brat Mato!«

Mikica zagrabi Pavlekoviča za roko in nadaljuje med smehom:

»Ho, ho, ho! Konec bo starega cesarstva. Stara gospoda bo frknila iz vaške hiše kakor angeli, ko so padli iz neba, bodo po groši.«

»Ha, ha! Bodo po groši.«

»I Martin!«

»Ha, ha, ha! I Martin!«

»Obesil se bo na slivo.«

»Srečno pot in potni list do vraga!«

»Pa ti, Mato, bi dovolil, da bi tvoj Andro vzel Maro? Ti bi sprejel v svojo hišo dekle, koje oče pije tvojo kri, ti zažiga streho!«

»Kaj? Kaj? Prej se mi zruši ta streha na glavo!«

»Ne verujem ti, ne verujem. Predober si, mehka duša si.«

»Ne daj mi Bog zdravja, če dopustim!«

»Ah! Ah! To je samo tako.«

»Zaklinjam se na razpetega Boga, da za mojega življenja Martinova hčerka ne bo pod to streho!«

»Dobro, prav tako! Ti si človek, Mato! Lahko noč! To ti povem, sliva je tvoja. Erdeg beltica termetete! Lahko noč!«

»Moja! Moja!« jeclja Mato.

(Dalje sledi)

Kako se v Njujorku branijo nesreči

Njujorške policijske oblasti so dale na križiščih velikih cest obesiti takele table: »To je cesta, ne pa dirkališče!« »Bolje, da si ob šestih doma, kakor ob pol šestih v bolnišnici!« »Avt nima pameti, zato jo ti imej!« »Otroke je treba videti in ne povoziti!« S temi kričečimi naslovi upr. policija zmanjšati prometne nesreče, ki jih je vsako leto več. V drugih mestih so se take table baje jako dobro obnesle.

*

Nov poklic

Ena izmed največjih tvrdk za uvažanje preprog v San Franciscu v Združenih ameriških državah je izumila nov poklic. Najela je več mladih deklet, katerih delo obstoji v tem, da tekajo ves dan bose po njenih številnih preprogah. Prave preproge dobijo poseben moten lesk s tem, da gredo po njih neprestano bose noge. Preproge, ki jih daje družba obdelovati na ta način, so se občinstvu tako priljubile, da so tudi druge tvrdke za prodajo preprog najele tekačice po preprogah.

*

Zakoni na Japonskem

Japonski cesar je nedavno v svoji palači sprejel v slovesno avdienco večje število zakoncev, ki so poročeni že nad 70 let, pa se še vedno počutijo srečne v zakonskem »jarmu«. Bila jih je cela množica in vsi so zatrjevali, da medsebojna nagnjenja še niso ugasnila. Pa tudi po drugih deželah je dosti dokazov za trdnost zakonske vezi daleč v stara leta, do smrti. O nekem velikem ameriškem državniku je znano, da je vsako popoldne, ko je ura udarila tri, v pisarni pohitel k oknu, da je mogel z robcem preko trga pozdraviti svojo ženo. Tudi znani ameriški humorist Mark Twain je bil zelo nežen zakonski mož. V pismu nekemu prijatelju piše: »Sladkorju v kavi bi se odpovedal, če bi žena tako želela, nogavic ne bi nosil, če bi rekla, da se to ne spodobi.«

**Če hočeš biti dobro in poceni oblečen
Kupuj edino-le v modni in konfekcijski
trgovini Jurij Kokoč
nasproti nove avtobusne postaje
Maribor, Slavni trg 24**

Za razvedrilo

Ni dobro modrovati

Gospod (ki je v temi dobil klofuto): »Kaj pa je to? Gotovo ste se zmotili v osebi.«

Tujec: »Prav imate! To klofuto sem namenil vašemu bratu, a ker imam tudi z vami obračun — sprejmite to zase!« in mu je še eno prisolil.

Prepozno

Ženin: »Srček moj, kako se ti dopade moje darilo?«

Nevesta: »O, krasen obesek!«

Ženin: »Ravno 23 pravih biserov je v njem — število tvojih let...«

Nevesta (šepetaje mami): »Kakšna škoda, da sva osem let zatajili!«

Odvetniška

Odvetnik (obtoženki): »Gospodična, vas obtožujejo, da ste ukradli ducat robcev!... No, no, pomirite se!... Vaše oči ne morejo varati!... Gotovo ste nedolžni... (Obtoženka začne jokati in vzame iz torbice robec.) Kajne, tudi ta robec je iz tistega ducata?«

Dobri čevlji

Kupec: »Te čevlje bi kupil, ko bi vedel, da bodo trpežni. Kako dolgo bodo držali?«

Prodajalec: »Prosim, ti čevlji bodo večno držali. Kdor je pri nas kupil take čevlje, se ni nikoli več vrnil kupit druge!«

Takoj sprejemem starejšo, pošteno dekle za vodstvo gospodarstva. Žnider Andrej, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1502

Trgovskega pomočnika, kateri tudi šofira, sprejme tvrdka škerlec, Gornja Radgona. 1510

Sprejemem takoj služkinjo za pomoč v gospodinjstvu. Furlan, organist in krojač, Hoče 41. 1509

Pridno dekle iščem. Ribniško selo 7, Krčevina pri Mariboru. 1506

Učenca sprejme takoj Kramberger Franc, mesar, Maribor, Jerovškova 66. 1507

300 dinarjev tedensko lahko vsak zasluži s prodajanjem ali izdelovanjem potrebnih predmetov. Pošljite znamko za odgovor! Anton Blaznik, Ljubljana VII. 1503

POSESTVA:

Kupim vinogradno posestvo do 70.000. Obrniti se na Arnuš Frančeka, gostilničar pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. 1493

RAZNO:

ZABOJE za jabolka in krompir dobite poceni v Cirilovi, Maribor, Koroška cesta. 1504

Vse vrste ročnega dela predtiska najceneje, hitro in natančno Nifergal, Koroška 1. 1475

Vinske sode polovnjake in štuke za preše prodaja Gnilšek v Mariboru, Razlagova 25. 1504

Prodam dobro ohranjen Linzervoz. Za protiračun vzamem vinski mošt. Nekrep, Maribor, Vetrinjska 4. 1505

Na prodaj velik, malo rabljen bakren kotel na vrtilko za žganjekuho. Vprašati: Zelenik Ludovik, Sv. Bolfenk, Slov. gorice. 1495

Ajdov med, med v satovju in suho satovje kupuje Medarna, Ljubljana, Židovska ulica 6. 1494

Jesen je tu! Preskrbeti se boste morali zopet s toplo zimsko obleko in perilom! Toda kje? — Tudi letošnjo jesen smo poskrbeli za veliko izbiro najrazličnejših štofov, volnenega blaga, barhentov za ženske obleke in perilo, po zelo ugodnih cenah. Pridite in se prepričajte! Tušak Josip, trgovina, Sv. Anton v Slovenskih goricah. 1496

Konjske koce, posteljne odeje, nogavice, perilo, obleke, predpasnike, dežnike, rute, blago za ženske obleke, perilo, posteljnino, volno za strojna in ročna dela, pletene obleke, vse vrste pletenine kupite najugodnejše v novi trgovini in pletilnici »MARA« A. Oset, Maribor, Koroška cesta 26 (poleg tržnice). 1486

Vedno poceni kupite pri »Starinarju«, Zidanšek, Koroška c. 6, Ostanke raznih tovarn, barhent, zamet, oksford, belo, plavo in rjavo platno, cvirncajg, obleke za deklice in dečke, hlače in srajce za moške in ženske, predpasnike, pletene jopice, moške čevlje od 45 din, postelja, omara, stoli. 1511

IZ LASTNE DELAVNICE

pletene jopice za otroke, ženske in moške najceneje v veliki izbiri, tudi po meri tekom 6 ur izdeluje 1508

»LUNA«, Maribor, samo Glavni trg 24. 1511

*Preproge
rastori
odeje
linoleum
zimnice
petiči
garniture
obrisače*

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH
NAJVEČJA DOMACA TRGOVSKA HISA V JUGOSLAVIJI!

STALNO

Sternicki

CELJE 24

CENIK ZASTONJ

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Pridnega vajenca za krojaško obrt vzame krojaški atelje Maribor, Cankarjeva 10. 1498

Učenec za krojaštvo se sprejme. Lorber, Maribor, Košaki 1. 1499

Grem za gospodinjstvo. Starost 54 let, iz krščanske hiše. Naslov v upravi. 1492

Dekle za vsa hišna in vrtna dela išče Warsberg, šmartno ob Paki. Plača 200 din. 1500

Moško in žensko perilo

volno, razna ročna dela, DMC, jopce in puloverje, šiviljske in krojaške potreščine nudi zelo ugodno modna trgovina 1378

MIRKO BREČKO

Maribor, Aleksandrova c. 23.

Nalivna peresa

od Din 6.— višje, v Cirilovih prodajalnah Maribor in Ptuj.

Nekaj kom. pletenic (korbflaše) in 10 kom. železnih in lesenih sodov za vodo poceni naprodaj. Vprašati gostilna Spatzek (dvorišče) pri frančiškanski cerkvi, Maribor. 1505

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, mešenino kupi in plača najboljšo: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1000

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor
v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej Južnoštajferska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Vsak je svoje sreče kovač!

V kratkem se prične 39. kolo Državne razredne loterije, ko bo zopet razdeljenih nič manj kot osem premij in 42.000 dobitkov v skupni vrednosti

65 milijonov dinarjev

Prvo žrebanje bo 14. okt. t. l.

Nove srečke so že dospele in se dobe v naši hiši sreče in glavni kolekturi

bančni poslovalnici **BEZJAK**

v Mariboru, Gosposka ulica 25, tel. 20-97

Cela srečka stane 200 din, polovica 100 din in četrtinka 50 din.

Bezjakove srečke so že marsikomu prinesle novo življenjsko srečo, kakor nam to kaže naslednja statistika nekaterih do sedaj izžrebanih premij in dobitkov:

Premije:	din 2.008.000.—	srečka štev.	68.326
	„ 1.002.000.—	„ „	59.971
	„ 301.000.—	„ „	83.326
	„ 200.000.—	„ „	34.210
Dobitki:	din 100.000.—	srečka štev.	4.638
	„ 100.000.—	„ „	7.336
	„ 100.000.—	„ „	77.664
	„ 100.000.—	„ „	77.696
	„ 100.000.—	„ „	86.831
	„ 100.000.—	„ „	86.834
	„ 80.000.—	„ „	97.039
	„ 60.000.—	„ „	83.519
	„ 50.000.—	„ „	19.306
	„ 50.000.—	„ „	88.152

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskanice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Cekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

Oglasiti

v „Slov. gospodarju“ imajo najboljši uspeh!

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

**POŽAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS**

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svojce in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

Začetek šole!

Vsa potrebna oblačila, čevlje, perilo, nahrbtnike, aktovke, hubertuse, telovadne potrebščine itd. kupite najugodnejše v modni in konfekcijski trgovini 1432

JAKOB LAH
Maribor, Glavni trg 2

Kupujte pri naših inserentih!

Vinogradno posestvo

v bližini Sv. Jederti, postaja Žalec, v izmeri dveh oralov, s sadovnjakom in z na novo prezidano hišo s petimi sobami ter hlevom, se takoj proda za 75.000 din. Vzamejo se tudi denarne knjižice. Pojasnila daje Ivan Kos, Celje, Masarykovo nabrežje 9. 1501

Pred likvidacijo jako znižane cene. Damski in pelc-plašči že od 250 din naprej itd. Trgovcem velik popust nudi 1482

TRPINOV BAZAR

MARIBOR, VETRINJSKA št. 15.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53.000.000.—